

Šola
in jezik
potrebujeta
strategijo

ALJOŠA FONDA

Zgodba o slovenskem šolstvu v Italiji je zapletena, pogosto problematična, predvsem pa je zelo bogata z izzivi. Manjšina tem izzivom doslej ni bila docela kos. Prevladujoča tema srečanja o šolstvu, ki ga je v sredo priredila SKGZ (in tudi srečanja na letošnji Dragi) je bilo vse večje število otrok neslovenskih staršev v slovenskih šolah in vrtcih. S tem izzivom se ukvarjajo vzgojitelji, učitelji, profesorji in ravnatelji ob strokovni podpori Slovenije.

To pa ni dovolj, ker šole, kot smo slišali, ne delajo usklajeno, včasih pa so vzgojitelji ali učitelji ob pomanjkanju navodil solisti. Pogosto to delajo z vrhano mero požrtvovalnosti in delno uspešno. A raziskave so pokazale, da bi pouk v slovenskem jeziku za otroke iz neslovenskih, slovenskih in mešanih družin terjal skupno strategijo, jasne standarde in cilje, enoten metodološki pristop ter specifične pripomočke. Manjšinske organizacije bi lahko aktivneje sodelovale s šolami. V študiji Inštituta za narodnostna vprašanja je recimo predlog ustanovitve jezikovnega centra, ki bi neposredno nudil nasvete, gradivo in še kaj.

Staro vprašanje je, komu so slovenske šole namenjene. Imamo pristaše načelnega odgovora »samo za Slovence«, ki bi iz demografskih vzrokov vodil v hitro zapiranje šol (poleg tega, da bi otroke kulturno prikrajšal). Potem imamo »laissez-faire« politiko, ki dopušča, da ima v raznih slovenskih šolskih okoljih vse večji vpliv italijanščina, medtem ko raven znanja slovenščine pada. Delno je to neizogibno, delno pa ni. Ponekod se je tudi zgodilo, da zaradi številnih novih vpisov, povečini otrok iz neslovenskih družin, v občinskem vrtcu ni bilo mest za otroke slovenskih staršev, ki so jih zato vpisali v italijansko sekcijo. Narobe svet, neka pravila bi le morala biti. Na Južnem Tirolskem celo preverjajo otrokovo poznavanje jezika, preden ga sprejmejo v šolo. Pri nas to ne pride v poštev, lahko pa vodi v razmislek.

Za usvajanje slovenskega jezika pa je ključen odnos staršev. Mnogi italijanski starši so zelo motivirani, se učijo slovenščino in s pozitivno energijo »nalezejo« otroka. Drugi doživljajo slovenski vrtec ali šolo kot »dvojezično epizodo« in se vanjo ne poglobijo. Ne pozabimo pa na zgled slovenskih staršev. Ko med vsakdanjimi opravili uporabljamo izraze »frizion«, »lavatrice« in »stampante«, dajemo otroku vedeti, da slovenskih izrazov »sklopka«, »pralni stroj« in »tiskalnik« sploh ne potrebuje. Ni čudno, kot pravi Matejka Grgič, da zamejski Slovenci vse težje komuniciramo z rojaki iz matice.

RIM - Naprodaj državni deleži v 8 družbah, od Enija do Fincantierija

Privatizacijski paket:
12 milijard evrov za
znižanje javnega dolga

LJUBLJANA - Na knjižnem sejmu

Nagradili zmagovalce
natečaja Po koncu začetek

RIM - Italijanska vlada namerava zmanjšati javni dolg. V ta namen bo prodala državne deleže v nekaterih pomembnih skupinah, kot so Eni, Fincantieri ali Enav. Rim računa, da bo s postopkom privatizacij unovčil okrog 12 milijard evrov. Namen vlade je na ta način prepričati Bruselj, da dovoli nove naložbe.

Razpravo glede vladinega odloka za ukinitve drugega obroka davka IMU na prvo stanovanje, ki bi ga moral ministrski svet sprejeti včeraj, so medtem preložili na prihodnji torek. Predsednik italijanske vlade Enrico Letta je vsekakor zagotovil, da bo do sprejetja dekreta prišlo. Razpravo so preložili iz formalnih razlogov, je dodal Letta: vlada je že obljubila, da družine ne bodo plačale drugega obroka IMU, država pa namerava držati dano besedo.

Na 11. strani

J. F. KENNEDY
Danes 50 let
od umora
v Dallasu

Od umora ameriškega predsednika Johna F. Kennedyja danes poteka natančno pol stoletja. Dogodek, ki ni pretresel le ZDA, ampak je odmeval po vsem svetu, zaradi številnih teorij zarote.

Na 12. in 13. strani

TRST - Kradli so v tržaških in miljskih hišah

Aretirali 5-člansko
srbsko tolpo tatov

TRST - Tolpa tatov, ki so v zadnjih dneh vdrlji v nekatera stanovanja in hiše v Trstu in v Miljah, je končno v priporu. Policisti tržaške kvesture so namreč prišli na sled in aretirali pet srbskih državljanov in državljanek, ki so dejansko poklicni tatovi in so po vsej verjetnosti odgovorni še za drugih 10-15 tatvin, do katerih je prišlo v zadnjih tednih na Tržaškem. V zapor so odpeljali dve ženski in tri moške, ki so jih aretirali v dveh ločenih akcijah v Miljah in Trstu.

Na 5. strani

GORICA - Povzročili veliko gmotno škodo

Vandali razsajali po bazenu
in sedežu nogometne ekipeDEŽELNI SVET
Predsednik
sklical zbor
Slovencev

TRST - Predsednik deželne sveta Franco Iacop (na sliki) je za torek, 3. decembra sklical zbor slovenskih upraviteljev iz tržaške, goriške in videmske pokrajine.

Na 2. strani

Adrenalinski zasvojenici,
romantiki ali ubežniki?šepet
ulice
Montecchi

22

Izzivi slovenskih
in italijanskih šol

Na 4. strani

Brezplačno
do elektronskih knjig

Na 5. strani

Umrl je Primož Bebler,
režiser in gledališčnik

Na 10. strani

Z umetnimi jezerci
proti sušnim poletjem

Na 14. strani

Števerjanci slavili
tudi na Jesenicah

Na 17. strani

OKNA ŠEMRL

IZDELUJEMO • NUDIMO

Okna
Balkonska vrata
Panoramske stene
Polkna
Vhodna vrataSvetovanje
Izmere na objektu
Izdelavo po meri
Lastno montažoIščemo zastopnika
za tržaško, goriško
in videmsko
pokrajino
Info: +386 5 756 51 33

MIZARSTVO ŠEMRL

Razstavi salon:
Planina 189
6232 PLANINA
(10 km od Postojne)
SLOVENIJA

www.oknasemrl.eu

DEŽELNI SVET - Za izvolitev treh članov posvetovanle komisije FJK za Slovence

Tretjega decembra zbor slovenskih upraviteljev

TRST - Predsednik deželnega sveta Franco Iacop je za torek, 3. decembra, sklical zbor občinskih in pokrajinskih svetnikov slovenske narodnosti z območja Trsta, Gorice in Vidma, kjer živi slovenska manjšina. Na skupščini bodo izvolili tri člane (enega za vsako pokrajino) deželne posvetovalne komisije za Slovence, ki deluje v sklopu deželnega zakonodajnega sveta. Sejo, ki se bo pričela ob 17.30 v dvorani deželnega sveta v Trstu, bo vodil podpredsednik deželnega parlamenta Igor Gabrovec. Vabilu predsednika Iacopa se je odzvalo 138 pokrajinskih in občinskih svetnikov iz treh pokrajin (46 za vsako pokrajino).

Zgoraj Franco Iacop in desno zadnja seja posvetovalna komisije, ki jo je vodil odbornik Franco Iacop

KROMA

Alenka Florenin namesto Waltritscha?

Na zboru, ki ga je pred petimi leti sklical takratni predsednik deželnega sveta Edouard Ballaman, so bili za učinkovite člane komisije izvoljeni Iztok Furlanič (Trst), Aleš Waltritsch (Gorica) in Miha Coren iz videmske pokrajine. Vsi trije so bili izvoljeni na osnovi dogovora med Demokrasko stranko, Slovensko skupnostjo in SKP oziroma Zvezo levic. Omenjene tri skupine se bodo v prihodnjih dneh najbrž znova dogovorile za skupne kandidature, ki jih bo mogoče vložiti vse do ponedeljka, 2. decembra, ob 13. uri.

SSK se nagiba k potrditvi Corena, ki je podžupan v Dreki, predsednik tržaškega občinskega sveta Furlanič menda še uživa podporo strank na levi, medtem ko se morajo demokrati odločiti za novo ime. Waltritsch namreč ni več gorški občinski svetnik, zato se govori o možni kandidaturi sovojenjske županje Alenke Florenin.

SKGZ, SSO in šola

Krovni manjšinski organizaciji imata v komisiji vsaka po tri člane. V dosežanju mandatu so SKGZ kot učinkoviti člani zastopali Dorica Kreševič, Rudi Pavšič in Marina Cernetig, SSO pa Drago Štoka, Janez Povše in Riccardo Ruttar. Slovenske šolnice je zastopala Ksenija Dobrila.

S.T.

Anketa

Kako ocenjujete predlog deželnega odbornika Torrentija za korenito spremembo načina porazdelitve italijanskih državnih sredstev za Slovence v Italiji?

- ☐ Odlično, končno
- ☐ Dobro, a težko izvedljivo
- ☐ Naj ostane pri sedanjem sistemu

www.primorski.eu

klikni

in izrazi svoje mnenje

DEŽELA - Odbor za komunikacije (Corecom) Zelena luč za predsednika Giovannija Marzinija

TRST - Deželni svet je z glasovi večinske leve sredine včeraj po pričakovanju prižgal zeleno luč za imenovanje Giovannija Marzinija za predsednika Deželnega odbora za komunikacije (Corecom). Izbrala ga je sicer predsednica deželnega odbora Debora Serracchiani, deželni svet je le ratificiral njeno odločitev.

Marzini (59 let) je bil do letošnjega poletja, ko se je upokojil, glavni urednik italijanskega novinarskega uredništva deželnega sedeža RAI. Svojo poklicno pot je začel na Telequattro, nakar se je zaposlil v javni radiotelevizijski ustanovi.

V levosredinskem zavezništvu so prepričani, da bo Marzini kot novinar strokovno in neodvisno vodil Deželni odbor za komunikacije, ki formalno posluje v sklopu deželne uprave. V desni sredini pa niso tega mnenja, saj ocenjujejo, da gre za po-

Novinar Giovanni Marzini

KROMA

litično obarvano izbiro, pri kateri naj bi imela odločilno vlogo Demokratska stranka. Marzini bo na predsedniškem položaju Corecoma nasledil Paola Francio.

VIDEM - Festival

Filmi v manj razširjenih jezikih

VIDEM - V kinu Visionario v Vidmu (ul. Asquini 33) se je v sredo začel tretji »Festival filmov v manj razširjenih jezikih«, kot so sardinski, baskovski, katalonski, furlanski in galicijski jezik. Festival prireja Centro espressioni cinematografiche s finančno podporo Deželne agencije za furlanski jezik Arlef in Pokrajine ter Občine Videm. Filmi so opremljeni z angleškimi in furlanskimi podnapisi. Vstop je prost.

Danes zvečer (prva projekcija ob 20. uri) si lahko zainteresirani ogledajo katalonski film Fènix11*23, ki pripoveduje o štirinajstletnem fantu, ki je izdelal spletno stran, s katero je želel prispevati k zaščiti katalonščine. Ko pa pošlje e-mail v neko veleblagovnico, da bi od upraviteljev zahteval, naj bodo na izpostavljenih proizvodih tudi napisi v katalonščini, ga obtožijo terorizma in ga zato čaka proces, na katerem tvega, da ga obsodijo na osem let zaprtja v poboljševalnici. Dečkova zgodba simbolno prikazuje psihološki pritisk, politično zatiranje in nasilje, kateremu so podvrženi vsi tisti, za katere oblasti menijo, da lahko predstavljajo problem.

Sledil bo furlanski dokumentarček režiserja Marca D'Agostinija JNK - Oltri la ultime frontiere, večer pa bo zaključil katalonski dokumentarni film Velocitat, ki je posvečen hitri železnici TAV, ki bi morala povezati Barcelono in Pariz.

Jutri popoldne bodo na vrsto prišli otroci, saj bodo predvajali risanko Pimpa v furlanskem jeziku (ob 16. uri), ob 20. uri pa bo filmski festival serija baskovskih in furlanskih filmov.

Naj posebej omenimo film v baskovski Barrura Begiratzeko Leihoak (Ventanas al interior), ki predstavlja zgodbo petih političnih ujetnikov organizacije ETA.

Več informacij o posameznih filmih in samem festivalu je objavljenih na spletni strani: www.mostredalcine.org. (NM)

KOROŠKA - Predstavil ga je škof Alojz Schwarz

Letošnji zbornik krške škofije tudi s številnimi prispevki v slovenščini

O d leve Kapeller, Schwarz in Messner

EGGENBERGER

CELOVEC - »Poti iz strahu« so glavna tema letošnjega zbornika krške škofije, ki ga je konec preteklega tedna predstavil škof Alois Schwarz. Kakor je poudaril, naj bi prispevki posredovali zavest, da je s pomočjo vere mogoče premagati strah, prebroditi težave ter črpati upanje in zaupanje vase. Ob njem sta o zborniku spregovorila še tiskovni predstavnik krške škofije Matthias Kapeller in direktor deželne Raiffeisen banke (ta je izdajo zbornika omogočila) Georg Messner.

Zbornik vsebuje tudi obširno dokumentacijo cerkvenega življenja v krški škofiji v preteklem letu. Na 348 straneh letnega poročila pa so tudi številni dvojezični prispevki. Med drugim članek o »Iniciativi Angola« v fari Šentvid v Podjuni ter razmišljanja svetovno znane slovenske mezzosopranistke Bernarde Fink, rojene v Argentini, o svoji zakoninjenosti v krščanski veri. (il)

KITAJSKA - Letos v gosteh tudi Furlani

Že šesti slovenski piknik v Suzhouju

SUZHOU - Kitajsko mesto Suzhou (na posnetku) letno gosti vseslovenski piknik, ki je tokrat dosegel šesto izvedbo. Družabnost, na kateri se je na prvi izvedbi zbrala le skupina prijateljev, je prerasla v uradno srečanje Slovencev, ki živijo na Kitajskem. Letošnji piknik je združil 94 gostov, večinoma slovenskih državljanov, med katerimi tudi konzula Draga Napotnika in ambasadorko Marijo Adanija.

Na zadnjem pikniku je prišlo do nove pobude in sodelovanja med slovensko skupnostjo in člani Fogolar Furlan iz Šanghaja. Petnajst članov Fogolarja Furlana Shanghai se je pridružilo vseslovenskemu pikniku, da bi utrdili prijateljstvo in sodelovanje sosednjih narodov, ki živijo v tujini. Ob rekordni udeležbi in prijetnem vzdušju so organizatorji obljubili, da bodo tovrstna srečanja še nadgradili.

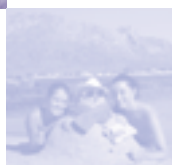
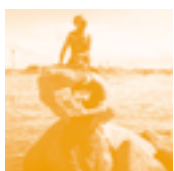
Nataša Gombač

Primorski dnevnik ste tudi vi!

Letošnjo naročniško akcijo
opremljajo vaši posnetki s
Primorskim dnevnikom.

Ne odnehajte!
Vse najizvirnejše
bomo objavili.

Tokrat sta fotografijo prispevala
Darko Grgič in Magda Slobez

100 odtenkov vsakdana

Vsak dan, zgodaj v jutru, pred vašim pragom.
Za le 0,76 evra. _ Samo Primorski dnevnik!

_naročniška akcija 2014

Celoletna naročnina: 230 €, to pomeni: vsak izvod stane le 0,76 evra.

novo: možnost vplačila naročnine v dveh obrokih (2x120€)

- za podrobnejše informacije pokličite našo kontaktno številko.

Če se za naročnino odločite takoj, boste Primorski dnevnik
prejemali brezplačno do konca leta 2013.

Celoletnim naročnikom tiskane izdaje
bo omogočen dostop do spletne izdaje
dnevnik brez dodatnih stroškov.

Nekomercialna sporočila
in čestitke boste v Primorskem dnevniku
lahko objavljali brezplačno.

info:
Trst: 040 7786300
Gorica: 0481 356320
www.primorski.eu

ŠOLSTVO - Na zanimivem srečanju SKGZ z ravnateljji in izvedenci v ospredju predvsem tema jezika

Iskanje odgovorov na izzive slovenskih in italijanskih šol

Neslovenski otroci v slovenskih šolah in pouk slovenščine na italijanskih šolah sta bili glavni temi srečanja z ravnateljji in izvedenci, ki ga je v sredo zvečer v Gregorčičevi dvorani priredila komisija za šolstvo pri Slovenski kulturno-gospodarski zvezi. S srečanja izhajajo, da je na področju slovenskega šolstva v Italiji nujno potrebna usklajena strategija, na osnovi katere bi šolske in tudi zunajšolske dejavnosti primerneje organizirali ter tako uspešno obravnavali izzive zadnjih let. Navzoči pa se v glavnem strinjajo, da bi bilo dobro spodbuditi poučevanje slovenskega jezika na italijanskih šolah. Do tega vprašanja je bila slovenska manjšina doslej nekoliko mlačna.

Livio Semolič je uvodoma ugotavljal, da je bilo študij in napotkov za šolstvo že veliko (srečanje o šolstvu je potekalo tudi na letošnji Dragi), konkretnih posledic pa premalo. Našel pa je pozitivne novice z upravnega področja: »*Naša deželna komisija bo imela po novem obvezujoče mnenje glede šolske mreže v Italiji, kar je nedvomno lep uspeh, pohvaliti gre poslanko Tamaro Blažina. Poleg tega bomo ohranili deželni šolski urad v FJK.*« Pristavil je, da bo »nižji status« deželnega šolskega ravnatelja v resnici povečal avtonomijo slovenskega urada, kar je dobro. V Rimu pa se je nekaj premaknilo tudi v zvezi s šolskim inšpektorjem, imenovali naj bi ga v prihodnjem letu. »*Formalno-upravne zadeve se urejajo, tako da se bomo lahko posvetili odprtim vprašanjem slovenskega šolstva, začenši z vprašanjem jezika,*« je napovedal Semolič.

Matejka Grgič je dejala, da se je v naši družbi nekaj zapletlo. »*Skupnost ni posredovala šoli določene slike in ciljev. Glede znanja slovenščine si lahko npr. postavimo zelo različne cilje (razne nivoje znanja), mi pa si ciljev sploh ne postavljamo,*« je bila kritična. Grgičeva opaža velik manko v aktivni rabi slovenskega jezika, in sicer predvsem glede izrazov, ki jih uporabljamo zunaj tradicionalnih šolskih okvirov. Tudi univerzitetni študentje imajo težave pri osnovnem izražanju, ko je go-

Z leve Matejka Grgič, Livio Semolič in Andreja Duhovnik; višja svetovalka je med drugim opozorila, da pojav tujejezičnih in večjezičnih otrok ni značilen samo za manjšinsko šolstvo, saj je teh otrok veliko tudi v italijanskih šolah ter v Sloveniji

KROMA

vor o vsakdanjih življenjskih temah, kot so lahko domača opravila. Šola se torej ne bi smela ukvarjati samo z izrazito šolskim znanjem, ker poznavanje vsega ostalega ni tako samoumevno, kot se lahko zdi.

Glavna gostja večera je bila Andreja Duhovnik, višja svetovalka za slovenske šole v Italiji pri zavodu RS za šolstvo. Duhovnikova že dolgo let živi na Tržaškem, odlično pozna tukajšnjo šolsko stvarnost in ima privilegiran pogled na več šolskih sistemov (med drugim dela tudi na devinskem Zavodu združenega sveta), splošna slika pa se ji ne zdi tako dramatična, čeprav so področja, na katerih bo treba še veliko delati. »*Nikoli ne dopustim, da bi se šolstvo kritiziralo kar tako počez,*« je dejala. Opozorila je, da se učno oseboje slovenskih šol v Italiji redno udeležuje poletnih seminarjev, a tudi celoletnih izobraževalnih in izpopolnjevalnih programov. To ni obvezno, je stvar izbire, nekatere šole so bolj dovzetne.

Pri šolah v večjezičnem okolju je tako, da potrebujejo otroci vsaj tri leta za razvoj osnovnih jezikovnih sposobnosti, če hočemo višjo raven znanja, pa bo proces daljši in težji. »*Učitelj bi moral pouk diferencirati in individualizirati, ponekod to že počnejo. Jezikovna kompetenca pa je neločljiv del vseh predmetnih kompetenc,*« je poudarila Duhovnikova. Okvirni cilji v šolstvu so, o njih se krešajo mnenja vsako leto spomladi, šole se nekako povezujejo. Po njeni oceni je bistven jezikovni razvoj v primarnem šolanju, pri večjih so kalki iz italijanščine že utečeni. Pri neslovenskih starših pa je ključen odnos, od katerega bo odvisno, kako bo otrok odrasel v slovenskem okolju: »*Staršem, ki ne kažejo zanimanja, bi bilo pošteno svetovati prepis v italijansko šolo.*«

Ravnateljica goriškega Dijaškega doma Kristina Knez je dejala, da se kritike na račun jezika včasih sprejemajo kot napad na slovensko šolstvo, čeprav to ni, de-

bata pa se prekine. Dejstvo je, da se je raven znanja poslabšala in da je nujno ozaveščati starše (slovenske in italijanske) ter določiti potrebe in cilje.

Ravnatelj Marjan Kravos je poudaril, da bi bila ključnega pomena enotna metodologija s specifičnimi učnimi pripomočki, ki jih predvsem za otroke v večjezičnem okolju ni veliko. Kravos pa je odprl tudi vprašanje poslojskih dejavnosti, kjer mora biti skrb za jezik prav tako v ospredju, a se to ne dogaja vedno.

Veliko vprašanje je pouk slovenščine na italijanskih šolah (zaenkrat poteka na NSS I. Masih na Melari in v Miljah). Morali bi razmisliti, ali to podpiramo ter pripraviti primerne sistemske rešitve že od 1. razreda osnovne šole: »*To moramo premakniti na italijansko raven. Zanimanje med italijanskimi kolegi je zaznavno, moramo nuditi odgovore,*« je dejal Kravos. Navzoči so se večinoma strinjali, da je pouk slovenščine na italijanskih šolah pozitivna novost, ki jo gre podpreti, Martin Lissiach pa je opozoril, da če je tako, v prihodnosti se ne bomo smeli pritoževati nad osipom otrok v slovenskih šolah in vrtcih. Raziskovalka Norina Bogatec je opozorila, da bi ta osip povzročil težave z delovnimi mesti. »*Italijanskim šolam bi morali nuditi neke izobraževalne pakete, na to pa še nismo pripravljeni,*« je menila. Vodja deželnega urada za slovenske šole Tomaž Simčič, ki meni, da je na višjih srednjih šolah prevelik poudarek na književnosti in premajhen na jeziku, je povedal, da model slovenskega šolstva v Italiji le ni tako slab. V Dolini Aoste je dvojezično šolstvo privedlo francosko govorečo manjšino do hudih težav, »*zdlaj pa se zgledujejo po nas.*«

Andreja Duhovnik je postregla z anekdoto o jeziku. Italijanski nižješolci, ki se v šoli učijo slovenščino, so imeli med druženjem z vrstniki neke slovenske šole iz Trsta takojšnje težave pri sporazumevanju. To pa zato, ker so jih slovenski dijaki z nerazumljivim italijanskim kolkom spraševali »kako se kličeš?«, oni pa so se v šoli naučili vprašati »kako ti je ime?«. (af)

PRISTANIŠČE Tržaški sistem se predstavlja na sejmu v Turčiji

Tržaški pristaniški sistem se v teh dneh predstavlja v Turčiji. Predstavniki tržaške Pristaniške oblasti, tovrnega terminala pri Fernetičih, družb Samer & Co. Shipping, Trieste Marine Terminal in Europa Multipurpose Terminals ter združenja tržaških spediterjev bodo namreč še do jutri sodelovali na sejmu Logitrans Transport Logistic v Istanbulu, namen pobude pa je predstaviti tržaško pristanišče turškim pristaniškim delavcem. Udeležba na sejmu je v okviru prireditve, ki jih prireja posebna agencija tržaške Trgovinske zbornice Aries za kredite v komercialnih odnosov med Italijo in Turčijo.

Sejem Logitrans je eden izmed najpomembnejših v tem sektorju, je povedal predsednik Trgovinske zbornice Antonio Paoletti, in se ga udeležujejo številni pomembni in priznani razstavljalci, ki ponujajo najbolj sodobne proizvode in storitve za obdelavo blaga. Tržaško pristanišče je od nekdanj strateškega pomena za povezave z Bližnjim vzhodom, je še dodal Paoletti na srečanju z generalnim tajnikom zbornice za industrijo iz Istanbula Melekom Usum, ki je včeraj sprejel delegacijo tržaških podjetij.

VODSTVI SKGZ IN ZSŠDI - Soočenje o športnem gibanju, njegovi vlogi in težavah

Predvsem vez mladih s slovenstvom

Govorili so o novem sistemu financiranja, ki ga predlaga deželni odbornik Torrenti - Peterlin: Meritornost ni vedno nagrajena

Slovenska kulturno-gospodarska zveza v ponedeljek v Trstu gostila deželno vodstvo Združenja slovenskih športnih društev v Italiji, ki ga je vodil predsednik Joži Peterlin, v njem pa so bili še podpredsednika Loredana Prinčič in Igor Kocijančič ter Damian Pertot. Predsednik krovne organizacije Rudi Pavšič (v zastopstvu SKGZ so bili še Marino Marsič, Dorica Krešević, Igor Tuta, Tjaša Gruden in Jure Kufersin) je uvodoma poudaril, da so taka srečanja potrebna, ker so problematike in cilji večkrat podobni in jih zato velja reševati v čim širšem dogovarjanju.

Podčrtal je vlogo športa pri uveljavljanju slovenskega jezika med mladimi in pohvalil krovno športno organizacijo za trud in prizadevanje, ki ju vlaga v to smer. Pavšič je naglasil potrebo po vsebinskem in operativnem premisleku v manjšinskih organizacijah in je s tem v zvezi orisal predlog po preureditvi sistema financiranja na Deželi, ki ga je pred dnevi orisal odbornik Gianni Torrenti. Srečanje je bilo tudi priložnost za oceno nekaterih aktualnih urgenc, začenši z vprašanjem najavljene krize pri SZ Bor. S tem v zvezi je orisal konkreten predlog za premostitev težav, ki ga je SKGZ ponudila na seji Deželne posvetovalne komisije. Nazadnje je predsednik Pavšič posebej poudaril potrebo, da bi se

Omizje vodstev SKGZ in ZSŠDI

KROMA

tudi v okviru športnih aktivnosti začelo resneje razmišljati o pobudah, ki bi lahko nastale med Slovenci na Videmskem, saj je doslej dvojezično špestrsko šolo zapustilo že skoraj tisoč mladih, za katere bi bilo potrebno poskrbeti tudi za športno udejstvovanje v okviru slovenskih organizacij.

Predsednik ZSŠDI Peterlin je dejal, da je ena od značilnosti športnega združenja, da se vsa športna društva prepoznavajo v skupni organizaciji, v kateri najdejo vsi svoje mesto. Članstvo v krovni pomeni čast pa tudi spoštovanje notranje hierarhije. Tega bi se

morali vsi držati, zdaj pa se dogaja, da meritornost ni nagrajena in da so tisti, ki skrbno poslujejo, prikrajšani na račun tistih, ki se vedejo neodgovorno.

Peterlin priznava SKGZ izostren posluš za šport, saj je vedno verjela v njegovo duhovno in vzgojno sporočilo in percepcijo, da je dober instrument pri zbiranju mladih in za njihovo vključevanje v slovenske sredine. Tako kot SKGZ tudi ZSŠDI posveča veliko pozornosti rabi slovenskega jezika v okviru pošolske dejavnosti. Zato računa na pomoč obeh krovnih, da zagotovi mladim sposobne vaditelje, ki

bi posredovali športne veščine v slovenščini.

Pri ZSŠDI načrtujejo vrsto seminarjev za starejše in mlajše odbornike, za kar pričakujejo izdatnejšo finančno podporo. Prav tako pripravljajo novo podrobno analizo stanja tako z vidika številčnosti, sestave članstva kot narodnostnega profila športnikov, saj govoriti na pamet ne vodi nikamor. Peterlin je nazadnje izrazil željo, da bi bili predstavniki ZSŠDI sogovorniki o vseh temah, ki zadevajo našo družbo, od kulture, sociale do predstavnštva manjšine.

KVESTURA - V zadnjih dneh so vdrli v več stanovanj in hiš v Trstu in Miljah

Srbska tolpa poklicnih tatov končno za zapahi

ANA DORIC

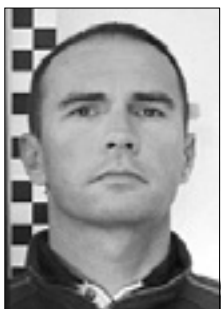
MAŠA DORIC

JOVICA RATKOVIĆ

TOMICA RATKOVIĆ

DEJAN RATKOVIĆ

Tolpa tatov, ki so v zadnjih dneh vdrli v nekatera stanovanja in hiše v Trstu in v Miljah, je končno v priporu. Policisti tržaške kvesture so namreč prišli na sled in aretirali pet srbskih državljanov in državljanek, ki so dejansko poklicni tatovi in so po vsej verjetnosti odgovorni še za drugih 10-15 tatvin, do katerih je prišlo v zadnjih tednih na Tržaškem. Nevarnost vsekakor še obstaja, saj je po mnenju preiskovalcev v tržaški pokrajini aktivna še neka druga tolpa tatov.

V koronejskem zaporu je od srede pet srbskih državljanov, točneje dve ženski in trije moški, ki so jih aretirali v dveh ločenih akcijah v Miljah in Trstu. Kot je povedal vodja mobilnega oddelka tržaške kvesture Roberto Giacomelli na včerajšnji tiskovni konferenci, gre namreč za eno samo skupino kriminalcev, ki pa delujejo ločeno. Za zapahi so se znašli dve sestri, in sicer 32-letna Ana in 30-letna Maša Dorić, ter trije brati. To so 43-letni Dejan Ratković ter 38-letna dvojčka Tomica in Jovica Ratković. Za tem je bil izdan tudi mednarodni sodni pregon zaradi prekupevanja z mamili.

Srbsko tolpo so prijeli, kot reče, v dveh ločenih akcijah. Glede na dejstvo, da so bile v zadnjem obdobju številne tatvine, so po nalogu tržaškega kvestorja Giuseppeja Padulana poostri nadzor in tudi sledili nekaterim osumljencem.

Prve tri kriminalce, Ano in Mašo Dorić ter Dejana Ratkovića so v sodelovanju s policisti z miljskega komisariata prijeli takoj po tatvini v neki hiši v Ul. Monte Sernio v miljski občini. Po 20 minutah so se vrnili na dom stanovalci, ki so prepoznali ukradeno blago. Tri člane tolpe so vkleknjene v lisice takoj odpeljali v arest.

Drugače je šlo z dvojčkoma. Policisti so ju opazili v Ul. Montebello v tržaški občini, ko sta stopnila v avtomobil z nekaj polnimi torbami. Ustavili so ju in se podali do njunega stanovanja, kjer so v neki omari našli nakit in druge dragocene predmete, ki so jih ukradli v nekaterih stanovanjih v mestu. Tudi dvojčka sta bila aretirana.

Policisti tržaške kvesture so nato obiskali še drugi dve stanovanji v Trstu, s katerima so razpolagali člani tolpe. Tudi v teh stanovanjih je bilo nekaj ukradenega blaga. Preiskovalci, ki so jim pri preiskavah pomagali tudi kolegi Interpola in srbske policije, so zato prepričani, da je 5-članska tolpa odgovorna še za številne druge tatvine.

A.G.

Zlikovci so pokradli kar nekaj nakita

Roberto Giacomelli

DAN DREVESA - Spomnili so na obveze kyotskega protokola

Otroški ringaraja okrog »gozda«, ki so ga postavili na Borznem trgu

Včeraj dopoldne so tudi v Trstu na pobudo občinske uprave obeležili dan drevesa. Lani je namreč parlament sprejel predlog, da se 21. novembra v Italiji obeleži dan drevesa, da bi se na ta dan spomnili obvez kyotskega protokola o zaščiti okolja in proti globalnemu segrevanju. Prav drevesa proizvajajo kisik in omejujejo toplogredne pojave.

Kljub neugodnemu vremenu je bilo dopoldne na Borznem trgu več prireditev za otroke in učence tržaških šol. Govorili so o ljubezni do dreves v mestu, o listju, o lovu na odpadke, o spoznavanju hrasta, otroci pa so tudi uprizorili »ringaraja okrog gozda«, ki so ga uredili ob vodometu (*na sliki Kroma*).

POLITIKA - Dogajanja na levici

Danes in jutri kongres SKP V kožkih prevladal Ferrero

S kongresom krožka Giuliano Goat (nekoč Kras-Altipiano), ki je med drugim soglasno podprl solidarnostno resolucijo z delavci šti-vanske papirnice Burgo, je Stranka komunistične prenove sklenila niz teritorialnih kongresov v pripravo na vsedržavni kongres, ki bo od 6. do 8. decembra v Perugii. Na osemih lokalnih kongresih v naši pokrajini se je uveljavil večinski dokument, ki je doživel 63 odst. (65 glasov) podpore članic in članov. Drugi dokument je zbral približno 7,5 odst. podpore (9 glasov), medtem ko se je za tretji dokument opredelilo 26 odst. (28 glasov) članstva. Vzdržalo se je pet članic in članov.

Zmagovito stališče se sklicuje na usmeritev vsedržavnega tajnika stranke Paola Ferrera. Skupno se je kongresnih skupščin udeležilo 107 članic in članov, praktično polovica včlanjenih v stranko za leto 2013 (skupno 215).

Danes (začetek ob 18. uri na strankinem sedežu v Ul. Tarabocchia) in jutri bo na vrsti pokrajinski kongres, ki se ga bo - poleg gostov - udeležilo 27 delegatov (20 za prvi dokument,

DENNIS VISIOLI

ARHIVSKI POSNETEK

3 za drugega in 5 za tretjega), ki sestavljajo temeljno kongresno skupščino, ki je bila izvoljena na osnovi članstva do konca leta (281 vpisanih).

Na kongresu bo navzoč Simone Oggioni, dosedanji vsedržavni glasnik gibanja Mladih komunistov. Skupščino bo uvedel Dennis Visioli, predsednik kongresne komisije, politično poročilo pa bo imel tajnik v odstopu Antonio Saulle.

HITRA ŽELEZNICA

Gibanje 5 zvezd kritično do leve sredine

Deželni svet je včeraj zavrnil stališče Gibanja 5 zvezd, ki je od Dežele zahtevalo popolno zamrzitev načrta za hitro železnico od Benetk do Trsta in naprej do Slovenije. Proti resoluciji pristašev Beppeja Grilla sta strnjeno glasovali tako leva, kot desna sredina.

Deželna odbornica Maria-grazia Santoro, ki odgovarja za infrastrukturo, je poudarila, da Furlanija-Juljska krajina podpira evropske transportne koridorje, ki predstavljajo daljnoročne projekte, obenem pa se zavzema tudi za posodobitev sedanje železnice, kot predlaga Gibanje 5 zvezd. Radikalni odklon hitre železnice bi po mnenju odbornice pomenil, da se Dežela predhodno odreka evropskim sredstvom za ta načrt. Okoljska odbornica Sara Vito je napovedala, da bo Dežela pri načrtovanju železniškega omrežja še naprej prisluhnila predlogom občinskih uprav.

Gibanje 5 zvezd ocenjuje ta stališča kot protislovna. Po eni strani se Dežela zavzema za posodobitev sedanje proge Trst-Benetke, po drugi pa se ne odpoveduje hitri železnici, ki je ne samo nepotrebna, temveč okoljsko gledano zelo sporna. Grillovi privrženci pri tem izrecno omenjajo načrtovane tunele pod Krasom ter se sklicujejo na naprotovalna stališča glavnine občinskih uprav v tržaški pokrajini.

POLITIKA - Levica

Tudi stranka SEL bo imela kongres

Tudi stranka SEL-LES (Levica-ekologija-svoboda) se pripravlja na pokrajinski kongres, ki bo v nedeljo dopoldne na Pomorski postaji. Skupščina bo potekala pod geslom Prava pot: svet, politika in levica. Uvodno poročilo bo imel pokrajinski koordinator Fulvio Vallon. SEL je sestavni del levijskega večine na Deželi, Občini Trst in Pokrajini.

Tržaška svetniška skupina stranke, ki jo na državni ravni vodi Nichi Vendola, je medtem na včerajšnji novinarski konferenci izrazila veliko zaskrbljenost nad gospodarsko krizo, ki vse bolj pesti Trst in pokrajino. Posebno pozornost so namenili kriznim situacijam v Cooperative operaie (Delavske zadruge) ter v tržaškem avtobusnem podjetju Trieste Trasporti, ki zaradi močnega klestenja deželnih prispevkov tvega hude težave.

V SEL ocenjujejo, da bi morala deželna uprava pri razporeditvi finančnih prispevkov pokrajinskim avtobusnim podjetjem upoštevati značilnosti (tudi zemljepisne) posameznih pokrajin. To se sedaj ne dogaja, zato obstaja nevarnost, da bodo napovedani proračunski ukrepi v največji prizadeli Trst.

NŠK IN KNJIŽNICA KOPER - Podpisali dogovor

Bralci bomo imeli dostop tudi do elektronskih knjig

Obojestranska izmenjava knjižnega gradiva - Podpis pozdravila ministrica Tina Komel

Uporabniki Narodne in študijske knjižnice Trst bodo po novem imeli dostop tudi do storitev Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper, enako pa velja tudi za člane koprške knjižnice, ki bodo lahko posegali po knjižnem fondu naše zamejske knjižnice. Včeraj sta namreč dotični knjižnici v prostorih Narodne in študijske knjižnice Trst, ob prisotnosti ministrice za Slovence v zamejstvu in po svetu Tine Komel, podpisali pomemben sporazum, ki je nadgradil že dobro utečeno sodelovanje med ustanovama, uporabnikom obeh knjižnic pa ponuja vrsto ugodnosti.

Nov projekt bo našim bralcem omogočil tudi dostop do elektronskih knjig, ki jih ponuja koprška knjižnica. Ta knjižnica ima med drugim tudi spletni portal Biblos, v katerega je mogoče vstopiti s člansko številko knjižnične izkaznice in z geslom za določeno storitev. Na včerajšnji predstavitvi so direktor Osrednje knjižnice Koper David Runco, koordinatorka izvajanja dejavnosti iz naslova območnosti Luana Malec in naša knjižničarka Ksenija Majovski dejali, da se veselijo novega sodelovanja, v sklopu katerega bodo knjižnični fondi obeh

Vpričo ministrice Tine Komel sta dogovor o nadgradnji sodelovanja včeraj podpisala direktor koprške knjižnice David Runco in predsednica upravnega odbora NŠK Martina Strain

KROMA

knjižnic na razpolago tako tržaškim in goriškim bralcem kot tudi koprskim bralcem. Posebna novost projekta pa je, kot smo povedali, da si bomo zamejski bralci lahko izposojali elektronske knjige. Nabor teh je trenutno še precej omejen, saj obsega okrog 500 naslovov, vendar pa se

bo število knjig dostopnih v elektronski obliki vsak dan povečevalo. Bralci bodo na svojih e-bralnikih, tablicah, pametnih telefonih in računalnikih brali različne kategorije knjig: od leposlovja do priročnikov in otroške literature. Najpomembnejši vir za e-knjige je spletni di-

stribucijski portal za elektronske knjige Biblos, poleg tega pa bodo na razpolago še drugi elektronski viri in celo dostop do spletne enciklopedije Britannica.

Medknjižnična izposoja pa predvideva tudi izposajo klasičnega gradiva, ki pa si ga bo mogoče izposoditi na sedežih knjižnic. Koprška knjižnica razpolaga s 300 tisoč enotami knjižničnega gradiva, tržaška in goriška knjižnica pa bosta koprskim članom ponujali fond, v katerem je okrog 160 tisoč enot knjižničnega gradiva. Naj povemo tudi, da bo izkaznica koprške knjižnice veljala za izposajo tako e-virov kot tudi klasičnih, z izkaznico Narodne in študijske knjižnice Trst pa bo mogoče izposojati le klasično gradivo. Seveda pa velja poudariti tudi, da mora imeti član za pridobitev nove izkaznice poravnano članarino.

Nad nadgradnjo sodelovanja med dvema primorskima knjižnicama je navdušena predsednica upravnega odbora NŠK Martina Strain, ki je poudarila, da podpisani sporazum predstavlja dosežek za kulturno dejavnost Slovencev v zamejstvu. Poleg tega podpisani sporazum, kot je dejala knjižničarka Ksenija Majovski, lepo dopolnjuje lepe trenutke, ki jih trenutno doživlja NŠK, ki bo v prihodnjih mesecih odprla mladinsko sekcijo v Narodnem domu, v Gorici pa poteka prevzem Trgovskega doma. (sč)

SSG - Srečala se je s predsednico Lapornikovo, člani uprave in igralci

Ministrica Tina Komel obiskala tudi Slovensko stalno gledališče

Ministrica za Slovence po svetu Tina Komel je imela včeraj srečanje z upravnim odborom Slovenskega stalnega gledališča v Trstu, na katerem jo je predsednica upravnega sveta SSG Maja Lapornik seznanila s sedanjim položajem gledališča, z novim statutom, s prizadevanji in načrti upravnega odbora in uslužbencev. Ministrica je pokazala posebno pozornost do načrtov, ki so namenjeni mlajši publiki. Po sestanku je sledilo neformalno srečanje z nekaterimi člani igralskega jedra v Mali dvorani. Čeprav se je ministrica že udeležila kulturnih dogodkov v tržaškem gledališču, je bilo to njeno prvo srečanje uradnega značaja v Slovenskem stalnem gledališču.

SSG - Nocoj v Mali dvorani v okviru sodelovanja z društvom Raz/seljani

Plesni utrinki afriške kulture

Plesalka iz Ljubljane, ki ima po očetu korenine v Burkini Faso, bo nastopila v koreografijah Rojena zunaj svoje vasi in 1978

Afriški izraz »kagao« v prevodu pomeni »ženska, rojena zunaj svoje vasi«. 1978 označuje leto njenega rojstva. Maša Kagao Knez, korenine katere izhajajo po materini strani iz Slovenije, po očetovi iz Burkine Fasa, je plesalka in koreografinja, ki od rojstva živi v Ljubljani in je v slovenskem plesnem prostoru prisotna že skoraj dve desetletji.

Kot plesalka, igralka in koreografinja sodeluje tako z institucionalnimi gledališči kakor tudi z neodvisnimi producenti. Leta 2013 je prejela nagrado Ksenije Hribar za plesalko.

Nocoj ob 20. uri bo nastopila na odru Male dvorane Slovenskega stalnega gledališča v okviru sodelovanja z društvom Raz/seljani. Kot izhodišče za dvodelni solo performans Rojena zunaj svoje vasi si je postavila izkušnjo zunanosti in (ne)pripadanja ter principe dvojnosti in identitete ter k sodelovanju povabila ko-

Maša Kagao Knez

MILENA BREGAR

reografijo Rosano Hribar (Slovenija) in koreografa Filiberta Tologo (Burkina Faso), da iz različnih perspektiv razvija gibalni material, ki ga vsebuje telo plesalke.

In če je prvi del gibalne raziskave potekal pod naslovom Rojena zunaj svoje vasi (koreografija Rosana Hribar), je drugi del, narejen s časovnim zamikom dobrega leta, naslovljen z letnico 1978

SSG - Pokrajina

Prof. Marta Verginella v upravi gledališča

Pokrajinska uprava je določila Marto Verginella za svojo predstavnico v upravnem svetu Slovenskega stalnega gledališča. Novico nam je sinoči sporočila predsednica Pokrajine Maria Teresa Bassa Poropat, ki bo v naslednjih urah formalizirala imenovanje. Marta Verginella, ki je po poklicu zgodovinarica in poučuje na ljubljanski univerzi, bo v upravi slovenskega teatra nadomestila Tatjano Rojc, ki je pred kratkim odstopila.

Maria T. B. Poropat

»Tatjana Rojc mi je sporočila, da odstopa iz upravnega sveta, ker se je prijavila na razpis za umetniškega vodjo SSG. Njen odstop se mi zdi korektno dejanje,« je pojasnila pred-

Marta Verginella

sednica Pokrajine, ki tudi vodi odborništvo za kulturne dejavnosti. Na razpisu za umetniškega vodjo se je prijavilo pet kandidatov oziroma kandidat, med katerimi je tudi aktualna umetniška koordinatorka Diana Koloini.

Upravni svet Slovenskega stalnega gledališča sestavljajo sedaj predsednica Maja Lapornik, podpredsednik Alessandro Malcangi (zastopnik deželne uprave) ter člani Paolo Marchesi (Občina Trst), Andrej Berdon in Adriano Sossi, katerim se je sedaj pridružil Marta Verginella. Mandat upravnega sveta zapade ob koncu februarja.

V Contradi lahkotna ljubezenska komedija

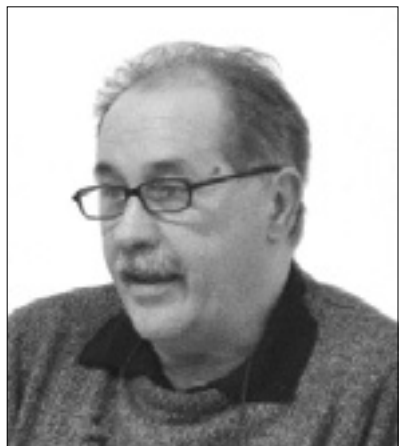
V Bobbiovi dvorani se sezona gledališča La Contrada nadaljuje z elegantno komedijo Noëla Cowarda Private Lives - Vite private v italijanski, medtem ko smo Slovenci naslov prevedli Komedija ljubezni. Osrednja lika dela, ki ga je avtor spisal leta 1930 v samih štirih dneh, medtem ko je preboleval gripo v Šangaju, sta ločena mož in žena, ki se ponovno srečata ravno, ko oba v istem hotelu preživljata medene tedne z novim zakoncem. Angleški vsestranski umetnik Noël Coward je bil do smrti leta 1973 med najpopularnejšimi gledališkimi avtorji. Njegove briljantne komedije z duhovitimi dialogi so uprizarjali vsevpriek in po njih snemali filme, že zlasti med obema vojnama. Še danes je njegova priljubljenost zamlra in gledalci so se nekako zavedli površinskih njegovih besedil. V novi postavitvi nastopata Benedicta Boccoli in Corrado Tedeschi. Režiser je Giovanni De Feudis. Predstava bo na sporedu od drevi do 27. novembra.

LITERATURA - V okviru tamkajšnje kulturne pobude

V Mendicinu na Kalabriji predstavili roman Marka Sosiča Tito, amor mijo

MENDICINO (COSENZA) – V prostorih predilnice Gaudio v Mendicinu (Cosenza) so v okviru kulturne pobude »Tradicijska, Prevajanje, Izdajanje« predstavili italijanski prevod romana Marka Sosiča Tito, amor mijo (ComunicArte Edizioni, prevajalka je Darja Betocchi). Gre za delo, ki italijanskim bralcem približa del Krasa in slovenske duše. S pomočjo zgodbe o desetletnem dečku, njegovih sorodnikih in prijateljih bralec spozna tudi marsikateri element slovenskega jezika, pa tudi drugačen pogled, kot ga imajo Italijani, na polpreteklo zgodovino. Kot je na predstavitvi povedal avtor romana, je skušal s to zgodbo tudi najti svojo identiteto in obraz, ki ju je rekonstruiral preko podobe slovenskega otroka. »Ob tem sem se počutil, kot da sem še vedno v puberteti, predvsem zaradi težav, ki sem jih imel pri ustvarjanju svoje osebne zgo-

Marko Sosič

KROMA

dovine skozi slovensko zgodovino,« je še dejal Sosič.

Kulturno dogajanje v Mendicinu ima za cilj ustvarjanje vezi med različnimi kulturami, na predstavitvi pa so ob

Sosiču spregovorili še Francesco Montalto, ki je bil pobudnik srečanja, novinarka Melissa Cosenza, pisatelj in novinar Francesco De Filippo in pisateljica ter šolska ravnateljica Assunta Morrore.

LJUBLJANA - Mladinska literatura

Podeljene zlate hruške

LJUBLJANA - V Cankarjevem domu so podelili zlate hruške, ki jih za najboljše mladinske knjige namenja Pionirska, center za mladinsko književnost in knjižničarstvo. Priznanja so prejela dela Vojna pošasti Patricka Nessa, Ropotarna Petra Svetine in Damijana Stepančiča, Zgodbe iz Zemljemorja Ursule K. Le Guin ter Vroči novi svet Lučke Bogataj in Izidorja Lunačka. Slikanica Ropotarna, ki je izšla pri založbi Miš, je prejela zlato hruško v kategoriji slovenska mladinska izvirna leposlovna knjiga, delo Vroči novi svet, ki je izšlo pri Cankarjevi založbi, pa so razglasili za najboljšo slovensko mladinsko poučno knjigo.

Vojna pošasti v prevodu Andreja Hitija Ožingerja in Zgodbe iz Zemljemorja v prevodu Dušana Ogriška pa sta si letos delili priznanje za najboljšo mladinsko prevedeno

no knjigo. Obe je izdala Mladinska knjiga.

Predstavili so tudi 19 založb, ki imajo vsaj eno knjigo, izdano leta 2012, z znakom zlate hruške. To so založba Buch, Cankarjeva založba, Celjska Mohorjeva družba, Didakta, Ebesede, Eno, Forum, Grafenauer založba, Kres, Miš, Narava, Novi svet, Okaši, Pomurska založba, Sanje, Sodobnost International, Tehniška založba Slovenije, Zala in Mladinska knjiga. Slednja ima pod svojim okriljem okoli 60 knjig s tem znakom. Urednik Andrej Ilc je v svojem »dvo-besednem sloganu«, ki so ga morali uredniki izreči, ironično dejal, da pri Mladinski knjigi »kvarijo otroke«, kar »počnejo že vse od leta 1945«.

V ironičnem, a duhovitem tonu, je izzvenel tudi nagovor slavnostnega govornika Boštjana Gorenca - Pižame, ki je spregovoril o nezavidi vsem položaju slovenskih prevajalcev. Med drugim je dejal, da se bo počutil izjemno varnega, ko bo državi namenil 80 odstotkov svojega honorarja. »Takrat bom tako varen, da bom lahko sredi noči šel čez Rakovo Jelšo in vpil 'Vsi ste reve!',« je poudaril. Opozoril je tudi na nesoglasja med literati, prevajalci in lektorji glede knjižne slovenščine, kar pa je po njegovem mnenju precej manjši problem, kot je izdajanje knjig, ki jih ni videlo lektorsko oko.

Zbrane v polni Kosovelovi dvorani je nagovoril tudi državni sekretar na ministrstvu za kulturo Aleš Črnič, ki je pozdravil priznanje zlate hruška. To je po njegovem zanesljiv, ažuren in dobrodošel vodnik po mladinski literaturi.

Prireditev sta povezovala igralca Tina Janežič in Damjan Trbovc, za umetniški program pa so poskrbeli ekvilibrist Blaž Branc, skupina Cirkrokrog in tolkalist Issiaka Sanou.

S priznanjem kakovosti zlate hruška, ki je bilo prvič podeljeno leta 2010, želijo opozoriti na pomembnost in kompleksnost založniškega mojstrstva, so zapisali v Mestni knjižnici Ljubljana, v okviru katere deluje Pionirska, center za mladinsko književnost in knjižničarstvo. (STA)

FILM - Vojnovičev film Čefurji raus si je v mesecu in pol ogledalo več kot 50 tisoč ljudi

Že druga zlata rola

Mladi igralci v Vojnovičevem filmu Čefurji raus

LJUBLJANA - Film Gorana Vojnoviča Čefurji Raus! po njegovem istoimenskem romanu si je ogledalo že več kot 50.000 gledalcev, kar mu je prineslo drugo zlato rolo Društva slovenskih filmskih ustvarjalcev in Koloseja. Nagrado so Vojnoviču in ustvarjalcem izročili včeraj v ljubljanskem Koloseju. Vojnovičev film Čefurji Raus!, ki so ga v Koloseju premierno zavrteli 3. oktobra, je že prvi konec tedna v kinodvorane privabil več kot 13.500 obiskovalcev. Samo v Ljubljani si je film ogledalo 7197 gledalcev. Prvo zlato rolo - za 25.000 gledalcev - so mu podelili 17. oktobra.

V začetku meseca je film doživel še mednarodno premiero na 23. festivalu vzhodnoevropskega filma v nemškem Cottbusu. Na festivalu si je igralec Emir Hadžihafizbegović prislužil nagrado za najboljšo moško vlogo. Celovečerec je bil pred rednim prikazo-

vanjem v kinih prikazan na Festivalu slovenskega filma v Portorožu, kjer so vesno za najboljše stranske igralce prejeli Dino Hajderović, Ivan Pašalić in Jernej Kogovšek za vloge Adija, Acota in Dejana.

Dogajanje filma, za katerega je Vojnovič napisal tudi scenarij, je postavljeno v ljubljansko sososko Fužine. Film je nastal v produkciji Arsmedie v sodelovanju s sarajevsko produkcijsko hišo Depo in zagrebškim Jadran filmom. Pri scenariju je Vojnoviču pomagal priznani pisatelj in scenarist Abdulah Sidran iz Sarajeva.

Vojnovič je uspeh požel že z romanesknim prvencem Čefurji raus!, za katerega je dobil nagrado Prešernovega sklada in kresnika. Po romanu, prevedenem v šest jezikov, je nastala tudi gledališka predstava. Film je Vojnovičev drugi celovečerec po filmu Piran Pirano (2010).

GAŽON - Oživljanje slovenske kulture v Istri

Krožek Beseda Slovenske Istre predstavil zbornik Prehojena pot

GAŽON - Gažon, istrska vasica z več kot 470 prebivalci, je dobila ime po griži ali kupu kamenja. V italijanščini se ime glasi Gason in po temu je bila izpeljana tudi slovenska inačica imena Gažon. Ne bo pa držala razlaga italijanskih zgodovinarjev, da izhaja Gason iz besede Casone, to so ribiške hišice, koče, ki jih je polno v gradežki in beneški laguni. Gažon ni nikoli imel nič skupnega z ribištvo in ribiči. Vas je dobila ime dolgo pred prihodom Benečanov v Istro.

Prav Gažon pa je bil kraj, kjer je Študijski krožek Beseda Slovenske Istre, ki ga vodi mentorica Nadja Rojac iz Trsta, predstavil svoj zadnji podvig. To je brošura o dosedanjem delu s prevodi tekstov v italijanščino in angleščino. Naslov knjige je Prehojena pot pri odkrivanju in oživljanju slovenske kulture v Istri. »Vemo, da je avtohtona slovenska kultura v Istri zani-

kana, zamočlana, Istran pa zapostavljena. Zato je raziskovalno delo, ki smo ga opravili v krožku v vseh teh letih, izredno dragoceno. Začetki segajo v čas po osamosvojitvi Slovenije, ko je jeseni leta 1995 v Hiši od Čuda Loparju nastal študijski krožek, ki ga je ustanovila sociologinja Leda Dobrinja. Krožek vsako leto izda svoje glasilo oz. zbornik Brazde s trmuna in vsaka številka je tematsko obarvana,« je na predstavitvi najnovejšega dela, ki obsega na 74 straneh obilico zanimivega branja s fotografijami, poudarila Nadja Rojac.

Študijski krožek je sodeloval na številnih kulturnih karavanah študijskih krožkov, ki jih je priredil Andragoški center Slovenije. Deseto številko, ki je bila posvečena prav šolstvu, so predstavili v Narodnem domu v Trstu. Člani krožka so prejeli tudi dve vidni priznanji. Leda Dobrinja je leta 1998 prejela priznanje Andragoškega centra

za dosežke pri bogatitvi znanja drugih. Leta 2004 pa je študijski krožek prejel priznanje ACS-ja za izjemne učne uspehe in bogatitev lastnega znanja. Ponosni so tudi na lani prejeto Kocjančičevo nagrado za leto 2011, ki jo podeljujejo tri obalne občine (Koper, Izola in Piran) in so jo prejeli za posebne dosežke pri oblikovanju kulturne podobe Slovenske Istre. Petnajst številčk zbornika Brazde s trmuna sta zaokrožila razstava in knjižna izdaja najbolj sporočilnih prispevkov. Brošura Prehojena pot, ki je izšla v nakladi 400 izvodov, povzema tako sporočila skoraj 20-letnega delovanja krožka, v katerem je neposredno ali posredno delovalo veliko število članov in še več sodelavcev.

Zbrane na predstavitvi v Gažonu je uvodoma pozdravila predsednica domačega Turističnega društva Katja Tavčar Petrovič, ki je tudi avtorica raz-

Študijski krožek Beseda Slovenske Istre je aprila lani dobil Kocjančičevo nagrado

stave fotografij. Zbrani so si ogledali tudi krajši video Lede Dobrinja z naslovom »Iskanje spomina Esterinega ljudstva«, ki postavlja vprašanje, če so Istrani potomci Slovenetov oz. Istrov. Este ali Estera je ime boginje, ki so jo častili (Slo)Veneti, Istri in druga ljudstva, ki so prebivala v srednji Evropi,

pri nas, v Istri in verjetno je to ozemlje še širše. Večer so oblikovali še člani krožka Marija Koren, Danila Tuljak, Marija Jerman, Ivan Novak, Viktorija Pucer Štromar in Radoslav Kostantin Košte. Ljudske pesmi pa je na harmoniko igral domačin Albin Grižonič.

Olga Knez

LJUBLJANA - V sredo na pobudo ZTT na letošnjem Slovenskem knjižnem sejmu

Nagradili pisce najboljših kratkih zgodb na literarnem natečaju Po koncu začetek

Med dvajseterico, ki jo je izbrala žirija, so bralci glasovali takole: 1. Kristijan Koželj, 2. Laura Pust, 3. Marjana Glušič

V sredo pod večer je na letošnjem Slovenskem knjižnem sejmu v Cankarjevem domu v Ljubljani, v sklopu Forum-a za obiskovalce, potekala tudi razglasitev nagrad literarnega natečaja Po koncu začetek.

»Na naslov Založništva tržaškega tiska (ZTT) smo v poletnem času prejeli kar enainosemdeset kratkih zgodb, med katerimi je komisija izbirala dvajset najboljših. Celoten izbor pa je potekal strogo anonimno,« je na predstavitvi dejala Alina Carli. Strokovno komisijo, ki ji je bil zaupan izbor kratkih zgodb so sestavljali: Martina Kafol, Alina Carli, Jadranka Cergol, Slavica Radinja, Gabriela Caharija in Mitja Tretjak. Izbrane zgodbe so bile nato objavljene v Primorskem dnevniku ter na spletni strani založbe ZTT. Delo komisije so nadaljevali številni bralci, ki so preko časopisnih glasovnic ali spletnega glasovanja izbrali po njihovem mnenju tri najboljša dela.

»V Trstu smo ljubitelji lepe proze in zato smo tudi pripravili natečaj za kratko zgodbo Po koncu začetek. Želimo si, da bi v prihodnje natečaj postal tradicionalen,« je na podelitvi nagrad najboljšim dejala Martina Kafol. Jadranka Cergol, ki je uredila zbirko in napisala spremno besedo, je pri še dodala, da so v komisiji ugotavljali, da je kljub zelenemu optimizmu v poslanih zgodbah, kot skupno značilnost, »mogoče najti več »koncev« kot »začetkov«. »Zato knjižno zbirko zaključijo Mojca Rudolf z optimistično zgodbo Recept za srečo,« je med krajšo predstavitev izbranih zgodb zaključila Jadranka Cergol.

Nasitejmo še nagrajence. Marjana Glušič je osvojila tretje mesto z zgodbo Sakura in Aiko, drugo mesto je z zgodbo Po koncu začetek pripadel Lauri

Pust, največ glasov bralcev in s tem prvo mesto pa je zasedel Kristijan Koželj z zgodbo Prebujanje. Karin Cvetko Lah je za zgodbo Deček ob reki prejemnica posebne nagrade po mnenju ocenjevalne komisije. Nagrajenec Kristijan Koželj je med vsemi tistimi, ki so glasovali za najboljšo zgodbo izžrebal še tri nagrajence. Posebne nagrade bodo prejeli: Vesna Francič, Marijana Marinšek in Kristina Furlan.

Naj še omenimo, da je vseh dvajset izbranih zgodb svoje mesto našlo tudi v izdani knjigi z naslovom Po koncu začetek, ki jo na naslovnici domiselno bogati ptič Feniks. Literarni natečaj je nastal v sodelovanju med ZTT, Narodno in študijsko knjižnico in Primorskim dnevnikom.

Roša

S predsinočnje razglasitve zmagovalcev natečaja Po koncu začetek

RO ŠA

KNJIŽNI SEJEM - Srečanje s pisateljem Borisom Pahorjem

»Pisanje mi je bilo v tolažbo«

Sodeloval je na predstavitvi knjige In mimo je šel spomin, ki zajema njegove zapise med letoma 1936 in 2010

V Cankarjevem domu so v sklopu knjižnega sejma pripravili predstavitev knjige In mimo je šel spomin, ki zajema več kot 70 let ustvarjanja Borisa Pahorja in je izšla pri založbi Mladika. V pogovoru je Pahor poudaril, da je na stara leta spoznal, da se je s pisanjem na nek način tolažil. »Starši so ob mojem pisanju dejali češ, naj se fant vsaj nekako tolaži. Predvsem po taborišču - ko sem si začel zapisovati taboriščne scene - je bilo pisanje tolažba,« je pojasnil. »Že takrat sem se začel reševati taborišča in svoje notranjosti,« je dodal Pahor.

Spregovoril je tudi o začetkih svojega ustvarjanja, ko je verjel, da je njegova slovenščina mizerna. »Ko pa sem

te zapiske bral po vojni, sem ugotovil, da tisti moj jezik ni bil tako nesrečen. Pomislil sem, da bi se to lahko objavilo,« je pojasnil. Spomnil se je tudi anekdot iz časa, ko je spoznal svojo ženo, ki ji je namenil črtico Mala Ingrid. »Spoznal sem jo na vlaku [...] Nekaj se je zgodilo, vlak se je ustavil. Takrat sem ji rekel, če se zaveda, da je podobna Ingrid Bergman, ona pa me je vprašala, če menim, da odkrivam Ameriko. Moja žena je bila hitra pri odgovorih,« se je spomnil.

Poleg te je Pahor izpostavil drugačno črtico - Ponižane oči, ki jo je posvetil Dragu Jančarju. V njej spregovori o »lagerskih očeh«, tistih, ki so zadnji del telesa, ki

so še zadržale »kanec mokrote«. »Kaj vse so te oči videli in kaj vse so morale prenašati. Predvsem to, da je vsak videl v drugem to, kako peša sam,« je dejal. Pisatelj se je dotaknil tudi življenja v Italiji: »Ko živiš v državi, ko vsako jutro, ko vstaneš, slišiš himno tiste države, in ko si v demokraciji, ki je zate vedno ranjena, se nikoli v življenju ne počutiš svobodnega. To lahko rečem vsaj zase.«

V knjigi In mimo je šel spomin so zbrani zapisi, ki segajo v obdobje med letoma 1936 in 2010. Knjiga je razdeljena na pet poglavij. Začne se s črticami, nadaljuje z govori in članki, zatem s portreti in knjižnimi ocenami ter konča z intervjuji. (STA)

GLEDALIŠČE - Premagala ga je huda bolezen

Odšel je Primož Bebler

Od leta 2009 do 2011 je bil umetniški vodja Slovenskega stalnega gledališča

V sredo ponoči je po daljši bolezni in prav na dan svoje zadnje premiere umrl režiser in gledališki ustvarjalec Primož Bebler (1951-2013). V obdobju 2009-2011 je bil umetniški vodja Slovenskega stalnega gledališča, ki je pod njegovo taktirko v težki finančni situaciji doživelo razvoj ter beležilo vrsto uspehov.

Bebler je imel za seboj bogato ustvarjalno pot: v gledališču je delal že 37 let, od tega polovico kot umetniški vodja v slovenskih gledališčih - v Slovenskem ljudskem gledališču Celje, Primorskem dramskem gledališču oziroma SNG Nova Gorica, nato - kot rečeno v SSG - vrsto let pa je oblikoval tudi program in produkcijo Primorskega poletnega festivala.

Rodil se je leta 1951 v New Yorku. Leta 2009 je prevzel dvoletni mandat umetniškega vodje SSG. Kljub hudi finančni krizi, ki je njegovo prvo tržaško sezono skrajšala skoraj za polovico, je z maloštevilno ekipo (sedem igralcev) realiziral deset premiernih uprizoritev (v dvanajstih mesecih), izvedenih ponovitev pa je bilo bistveno več, kot jih je gledališče obvezno izpolniti po normativih italijanskih zakonov (v letu 2010 jih je bilo kar 174, kar je 93 odstotkov več od obveznih 90). Še večji uspeh je dosegel na umetniškem nivoju - v gledališču je pritegnil uveljavljene režiserje, kot so Paolo Magelli, Egon Savin, Janusz Kica, Vito Taufer in Dino Mustafić, v repertoar pa tehno vključil dela, ki so ponujala ustvarjalne izize, omogočala umetniško rast ansam-

Primož Bebler je bil dve leti umetniški vodja Slovenskega stalnega gledališča

bla ter hkrati bila privlačna za specifično tržaško publiko.

Čeprav je dvoletno obdobje prekratko, da bi lahko celovito preobrazil neko institucijo, je bilo Beblerjevo delovanje v Trstu vendarle prepoznano tako doma kot v tujini: Schimmelpfennigov Zlati zmaj je bila uvrščena v tekmovalni program Borštnikovega srečanja 2011 in je prejela nagrado tantadruj za najboljšo uprizoritev primorskih gledališč v sezoni 2010-2011; igralka Maja Blagović je prejela nagrado ZDUS 2010, igralka Nikla Petruška Panizon nagrado tantadruj

za najboljšo igralsko stvaritev v sezoni 2010-2011), predstava Uh, ljubezen je gostovala na mednarodnem festivalu MESS v Sarajevu 2010.

Bebler je v obeh sezonah v abonmajsko ponudbo uvrstil tudi številne predstave drugih slovenskih gledališč in tako SSG izpostavil tudi kot slovensko razstavno gledališko okno v Italiji. Z izbiro del, umetniških sodelavcev in podnapisi je v gledališču pritegnil tudi italijanske gledalce in tako doprinesel k promociji slovenske kulture ter k večji strpnosti in povezanosti tržaškega življa.

glasba@primorski.eu piše Rajko Dolhar

NA VES GLAS

PRISLUHNI HITU!

Reflektor Arcade Fire

Indie rock
Merge Records, 2013

Ocena: ★★★★★★

Prejšnji teden sem namignil, da se bom kmalu posvetil kaki bolj »radijski« zasedbi. Obljuba dela dolg, tako da je danes na vrsti kanadski bend Arcade Fire s svojim zadnjim ploščkom Reflektor. Zasedba Arcade Fire praznuje letos okroglo, deseto obletnico obstoja. Skupino je namreč leta 2003 ustanovil pevec in kitarist Win Butler. Danes stojijo ob njem tudi njegova žena, glasbenica Régine Chassagne, bobnar Jeremy Gara ter glasbeniki Richard Reed Perry, William Butler in Tim Kingsbury. Arcade Fire spadajo danes med najboljše indie rock bende na svetu, glasbeni prestiž pa so si njegovi člani zaslužili s tremi ploščami, ki so v teh letih zmagale marsikatero nagrado. Sound Kanadčanov je res posebna zmes indie rocka, klaviatur, popa, elektronskih efektov in še marsičesa. Skupina si je, poleg glasbenih nagrad, zaslužila tudi številne pohvale. Med najbolj vnete zagovornike kanadskega benda spadajo med drugimi lider irske skupine U2 Bono, priznani glasbenik Brian Eno in še angleška legenda David Bowie. Ravno Bowie je s skupino sodeloval pri snemanju dvojne plošče Reflektor, na primer v istoimenskem singlu, prvem komadu albuma. Videoposnetek pesmi si je na Youtube portalu ogledalo skoraj šest milijonov ljudi! V poskočni pesmi poleg že omenjenega Bowieja poje tudi Régine Chassagne in to v francoščini.

Arcade Fire so nedvomno oboževalci glasbe iz osemdesetih in tu mislim predvsem na bende kot sta Smiths ali pa Joy Division. Navezanost Butlerja in ostalih na tovrstno glasbeno obdobje je razvidno skoraj iz vseh komadov. Benda pa je treba priznati tudi glasbeni pogum, ko se, na primer v pesmi Flashbulb Eyes, odloči za skoraj dub ritem!

Med boljše komade plošče spadajo po mojem mnenju tudi šestminutni glasbeni kolaž Here Comes the Night Time, rokarska Normal Person in »radijska« Afterlife. Album Reflektor so nekateri glasbeniki kritiki primerjali znamenitima ploščama Achtung Baby (U2) in Kid A (Radiohead); take glasbene mejnike raje pustimo pri miru, Reflektor je »le« dobra plošča.

ITALIJA - Rim namerava unovčiti približno 12 milijard evrov

Prvi privatizacijski paket: naprodaj državni deleži v družbah Eni in Fincantieri

RIM - Italijanska vlada namerava zmanjšati javni dolg. V ta namen bo prodala državne deleže v nekaterih pomembnih skupinah, kot so Eni, Fincantieri ali Enav. Rim računa, da bo s postopkom privatizacij unovčil okrog 12 milijard evrov. Namen vlade je na ta način prepričati Bruselj, da dovoli nove naložbe.

Razpravo glede vladinega odloka za ukinitve drugega obroka davka IMU na prvo stanovanje, ki bi ga moral ministrski svet sprejeti včeraj, so medtem preložili na prihodnji torek. Predsednik italijanske vlade Enrico Letta je vsekakor na včerajšnji tiskovni konferenci zagotovil, da bo do sprejetja dekreta prišlo. Razpravo so preložili iz formalnih razlogov, je dodal Letta: vlada je že obljubila, da družine ne bodo plačale drugega obroka IMU, je spomnil Letta in poudaril, da namerava držati dano besedo.

Sicer se je Letta na srečanju z novinarji skupaj z ministrom za ekonomijo Fabrizioom Saccomannijem osredotočil na omenjeni načrt privatizacije državnega premoženja, ki ga je pripravila vlada. V prvi paket je Rim po Lettovih besedah uvrstil prodajo državnih deležev v osmih družbah in, kot rečeno, tudi v energetskemu gigantu Eniju. Vlada želi s privatizacijo med drugim znižati javni dolg države, je poudaril Letta. Naprodaj bo 3-odstotni državni delež v Eniju, ki ga vlada ocenjuje na dve milijardi evrov, medtem ko bo v družbi obdržala vsaj 30-odstotni delež. V prvem paketu so tudi ladjedelnica Fincantieri (40-odstotni državni delež), hčerinska družba državnih železnic Grandi Stazioni, ki se ukvarja z upravljanjem in prenovo velikih

Predsednik italijanske vlade Enrico Letta

železniških postaj (60-odstotni delež), finančna družba Sace (60%), uprava za nadzor letenja Enav (40%), na seznamu pa je tudi proizvajalec čipov in polprevodnikov STMicroelectronics.

Prodaja državnih deležev v osmih družbah je prvi korak k znižanju javnega dolga Italije, ki je pri okoli 133 odstotkov bruto domačega proizvoda (BDP). V ta namen namerava Italija porabiti polovico zbrane vsote, ostalo pa naj bi namenila za

dokapitalizacijo razvojne banke CDP. V absolutnih številkah sicer italijanski javni dolg presega 2000 milijard evrov.

Po ocenah gospodarskih strokovnjakov bi lahko Italija s privatizacijo vse skupaj zbrala več kot 80 milijard evrov. Samo nepremično premoženje države naj bi bilo vredno okoli 300 milijard evrov, neuradno pa naj bi v Rimu razmišljali, da bi del tega premoženja privatizirali prek razvojne banke CDP.

MILAN - Objavljena razsodba sodišča

»Berlusconi je bil režiser razuzdanih nastopov mladih deklet, znanih z imenom bunga bunga«

MILAN - Nekdanji italijanski premier Silvio Berlusconi je imel spolne odnose s prostitutko Karimo El Mahrugh, bolj znano kot Ruby, čeprav je vedel, da je mladoletna, v obraziložitvi razsodbe v primeru Ruby piše milansko sodišče. Ruby naj bi za vsako intimno srečanje z medijskim mogotcem prejela okoli 3000 evrov.

Milansko sodišče je včeraj objavilo utemeljitev sodb v primeru, v katerem je bil Berlusconi junija spoznan za krivega zlorabe položaja in spolnih odnosov z mladoletnico. Na prvi stopnji je bil obsojen na sedem let zapor in dosmrtno prepoved opravljanja javnih funkcij.

»Berlusconi je bil režiser razuzdanih nastopov mladih deklet, znanih kot bunga bunga,« so v utemeljitvi razsodbe zapisali sodniki. Berlusconi je Ruby za seks plačeval okoli 3000 evrov, ob tem pa ji je še nakazal okoli 57.000 evrov. Darilo je milijarder opravičeval z besedami, da je mladenka želela odpreti lepnotni salon.

Po mnenju sodnikov je bilo dokazano tudi, da je Berlusconi zlorabil položaj, ko je skušal Ruby leta 2010 s klicem v Milano obvarovati pred stopki zaradi kraje. Nekdanji italijanski premier je na sodišču trdil, da je verjel, da gre za sorodnico takratnega egiptovskega predsednika Hosnija Mubarak in da se je želel izogniti mednarodnemu škandalu.

Sodišče Berlusconiju tudi očita, da je na sojenju lagal, prav tako naj bi v laganje prisilil nekaj prič, med drugim številne mlade udeleženke njegovih zabav. Tudi sami Ruby je plačal, da je pred sodiščem lagala.

Na objavo utemeljitve razsodbe sta Berlusconijeva odvetnika Niccolò Ghedini in Pietro Longo reagirala z oceno, da gre za nerealno sodbo, ki je v polnem nasprotju z logiko in dokaznim gradivom. Ocenila sta, da nizi z najboljšo voljo te sodb ne bo mogoče potrditi na drugostopenjski ravni. Oglasila se je tudi poslanka Daniela Santanchè, ki je napadla tri sodnice, avtorice obsodbe, češ da opredeljujejo ženske kot prostitutke samo zato, »ker so vprašale ali sprejele darila od nekega človeka«.

Karima El Mahrugh

ANSA

VARŠAVA Okoljska gibanja zapustila konferenco

VARŠAVA - Šest največjih nevladnih okoljskih organizacij je včeraj protestno zapustilo podnebno konferenco v Varšavi. V sporočilu so zapisali, da konferenca ne bo prinesla »praktično nič«.

Prepričani so, da bi morala biti prav ta konferenca pomemben korak naprej k trajnostnemu razvoju, da pa ne vidijo, da bi prinesla kakršenkoli rezultat. Varšavo so tako zapustile organizacije Greenpeace, Svetovni sklad za naravo (WWF), britanska humanitarna organizacija Oxfam, ActionAid, mednarodna zveza trgovinskih sindikatov in okoljevarstvena organizacija Friends of the Earth.

Med glavnimi cilji zasedanja, ki se je v Varšavi začelo 11. novembra, sta med drugim doseči napredek pri pripravi novega globalnega sporazuma, s katerim naj bi bile določene obveznosti zniževanja emisij po letu 2020 in zagotoviti izvajanje do sedaj sprejetih sklepov na področjih prilagajanja podnebnim spremembam ter finančne in tehnološke pomoči državam v razvoju za spoprijemanje s podnebnimi spremembami, razvoja in prenosa tehnologij ipd.

Novice s konference tudi sicer niso najbolj optimistične, saj je Japonska že sporočila, da bo zaradi učinkov za prtrja jedrskih reaktorjev po katastrofi v Fukušimi drastično znižala cilje zmanjševanja izpustov toplogrednih plinov. Znižanja ciljev so med drugim napovedali tudi Avstralija in Nova Zelandija, ZDA in Kitajska pa sta bili v pogajanjih doslej nekoliko bolj spravi.

KIJEV - Potem ko je parlament zavrnil možnost zdravljenja Timošenkove v tujini

Ukrajinska vlada ustavila vse priprave na podpis pridružitvenega sporazuma z EU

KIJEV / BRUSELJ - Ukrajinski parlament je zavrnil predlog zakona, s katerim bi zaprti nekdanji premierki Juliji Timošenko omogočili zdravljenje v tujini, ter s tem državo oddaljil od podpisa pridružitvenega sporazuma z EU. Potem ko je ruski premier Vladimir Putin predlagal tristranske pogovore, je ukrajinska vlada vse priprave na podpis sporazuma zaustavila. Ukrajinski parlament je glasoval o šestih različnih predlogih zakona o zdravljenju obsojencev v tujini. Noben od predlogov ni pridobil podpore vladajoče Stranke regij predsednika Viktorja Janukoviča in s tem potrebnih 226 glasov v 450-članskem parlamentu.

Od 450 poslancev jih je glas za v vseh glasovanjih oddalo 200. Opozicijski poslanci, ki so podprli vse predloge, so ob zavrnitvah vzdikali: »Šramota!« Do glasovanja o različnih predlogih je prišlo, potem ko posebna delovna skupina, sestavljena iz poslancev vladne Stranke regij in opozicije, ni uspela pripraviti kompromisnega predloga, ki bi bil sprejemljiv za vse.

Voditelji EU so večkrat poudarili, da bo Ukrajina pridružitveni sporazum, ki velja za prvi korak proti članstvu v uniji, lahko podpisala le, če bo izpolnila vse pogoje, vključno z oprijemljivim napredkom pri reševanju »problema selektivnega sodstva«.

Zadeve je skušal popraviti evropski komisar za širitev Štefan Füle, ki je za petek napovedal svojo pot v Kijev. A mu je načrte prekrizal ruski predsednik Vladimir Putin, ki je predlagal, da bi predstavniki EU, Ukrajine in Rusije sedli za skupno mizo. Kot je pojasnil Putin, se je Rusija pripravljena z EU in Kitajsko pogovarjati o gospodarskih posledicah podpisa sporazuma. Takšni pogovori pa bi bili po njegovem smiselni le

pred podpisom kakršnega koli sporazuma med Kijevom in Brusljem.

Ukrajinska vlada je zatem sprejela poseben odlok, s katerim je zaustavila vse priprave na podpis pridružitvenega sporazuma z EU. Vlada namesto tega predlaga ustanovitev tristranske trgovinske komisije med Ukrajino, EU in Rusijo, ki bi razrešila trgovinske spore med njimi. Kot je zapisano v odloku, je bila odločitev sprejeta, da bi zagotovili nacionalno varnost Ukrajine ob upoštevanju učinkov na trgovino z Rusijo, če bi bil sklenjen sporazum z unijo.

Vodja ukrajinske opozicije Arsenij Jančuk je po odločitvi vlade zahteval odstavitev Janukoviča, češ da gre za državno izdajo ter »nezakonito in neustavno« odločitev vlade. Vitalij Kovačuk, zaveznik nekdanjega boksarskega zvezdnika, zdaj pa politika Vitalija Klička, pa je izjavil, da je pre-

mier Mikola Azarov »zagrešil zločin«. Janukovič je sicer med včerajšnjim obiskom na Dunaju izjavil, da si bo njegova država ne glede na odlok še naprej prizadevala za tesnejše sodelovanje z unijo. Füle je na koncu svojo pot v Kijev odpovedal.

Timošenkova je bila oktobra 2011 obsojena na sedem let zapor zaradi zlorabe oblasti. Že kako leto se zaradi težav s hrbtenico zdravi v bolnišnici zunaj zapor v Harkovu, Nemčija pa ji je ponudila zdravljenje na svojih tleh. Podpis sporazuma z Ukrajino je za EU strateško pomemben, saj bi veliko vzhodno sosedo, bivšo sovjetsko republiko, približal Evropi in oddaljil od Rusije. Moskva sicer pritiska na Kijev, naj se raje pridruži njeni carinski uniji, v kateri sta Kazahstan in Belorusija.

EU naj bi sporazum z Ukrajino podpisala na vrhu Vzhodnega partner-

Protest opozicije v kijevskem parlamentu

ANSA

stva, torej vrha EU in šestih bivših sovjetskih republik - Ukrajine, Belorusije, Armenije, Azerbajdžana, Moldavije in Gruzije, ki bo 28. in 29. novembra v litovski prestolnici. (STA)

ZLATO (999,99 ‰) za kg	29.672,89	-19,11
SOD NAFTE (159 litrov)	110,08 \$	+1,87
EVRO	1,3427 \$	-0,40

EVROPSKA CENTRALNA BANKA
21. novembra, 2013

valute	evro (povprečni tečaj)	21. 11.	20. 11.
ameriški dolar	1,3472	1,3527	
japonski jen	135,83	135,20	
bolgarski lev	1,9558	1,9558	
češka krona	27,197	27,329	
danska krona	7,4589	7,4590	
britanski funt	0,83500	0,83765	
madžarski forint	297,46	296,78	
litovski litas	3,4528	3,4528	
latvijski lats	0,7027	0,7028	
poljski zlot	4,1923	4,1867	
romunski lev	4,4518	4,4465	
švedska krona	8,9353	8,9195	
švicarski frank	1,2318	1,2323	
norveška kron	8,2065	8,2280	
hrvaška kuna	7,6503	7,6453	
ruski rubel	44,3825	44,4208	
turška lira	2,7200	2,7197	
avstralski dolar	1,4536	1,4418	
braziljski real	3,1130	3,0705	
kanadski dolar	1,4109	1,4145	
kitajski juan	8,2082	8,2434	
indijska rupija	84,7930	84,5230	
južnoafriški rand	13,6700	13,6817	

NA DANAŠNJI DAN
PRED 50 LETI
UBIT AMERIŠKI
PREDSEDNIK JOHN
FITZGERALD
KENNEDY

Mit večji od r

Prvi katoliški in najmlajši izvoljeni predsednik ZDA John F. Kennedy je do atentata v Dallasu leta 1963 odpravil večino porodnih krčev svoje administracije in obetala se mu je gladka ponovna izvolitev v Belo hišo. Pri tem mu je pomagala tudi prizanesljivost medijev, ki so poudarjali dosežke in prikrivali negativna dejstva. John Fitzgerald Kennedy (JFK) se je rodil 29. maja 1917 v kraju Brookline v zvezni državi Massachusetts poslovnemu irskega rodu in diplomatu Josephu Kennedyju ter materi Rose Elizabeth Fitzgerald, kot drugi od devetih otrok.

Družinska dinastija

Za naslednika družinske dinastije in obetavno politično kariero je bil sprva predviden njegov starejši brat Joe, ki pa je leta 1944 umrl na bojišču druge svetovne vojne. Tudi JFK se je, kljub težavam z zdravjem, udeležil bojev v Tihem oceanu kot poveljnik torpednega čolna s činom poročnika mornarice. Leta 1943 se je njegov čoln zaletel v japonsko ladjo in potonil, JFK pa je rešil ranjenega tovariša s plavanjem na varno in si prislužil odlikovanje.

Po vojni je bil nekaj časa dopisnik za Hearstove časopise iz Evrope, ki jo je poznal še iz časov pred vojno, ker je bil njegov oče veleposlanik v Londonu. Po izbruhu druge svetovne vojne so Josepha Kennedyja od tam sicer umaknili, ker je veljal za premalo gorečega nasprotnika Nemčije. JFK je bil nasprotno zelo kritičen do šibkosti evropskih držav do Hitlerja pred vojno.

Njegova novinarska kariera je bila kratka, saj je imel oče zanj druge ambicije. Ko je bil star 30 let, je postal zvezni demokratični kongresnik iz Massachusettsa, od leta 1953 do leta 1960 pa je bil zvezni senator iz te države. Vmes je napisal knjigo Profili o pogumu, s katero si je leta 1957 prislužil Pulitzerjevo nagrado, v prvem letu članstva v senatu pa se je poročil z 12 let mlajšo Jacqueline Bouvier.

Zmaga nad Nixonom

Jeseni leta 1960 je na volitvah za predsednika ZDA tesno premagal republikanec Richarda Nixona. Kennedy je dobil 49,7, Nixon pa 49,5 odstotka glasov in republikanci še danes trdijo, da mu je do večine pomagal demokratični stroj iz Illinoisa z vključitvijo pokojnikov v njegov rezultat. Zmaga proti izkušenemu republikancu je sicer postala mogoča šele zaradi prvega televizijskega soočenja predsedniških kandidatov v zgodovini ZDA. Mlad, simpatičen in napudran Kennedy je de-

loval povsem drugače od utrujenega, neobritega in jezljivega Nixona. Videz je bil pomembnejši od vsebine, saj so radijski poslušalci soočenja menili, da je bil Nixon veliko boljši.

Vesoljski program

Velika ovira do zmage je bila v protestantski Ameriki Kennedyjeva katoliška vera. Kot kandidat je moral tako zagotoviti, da ne bo poslušal navodil papeža v Vatikanu. Volivce je prepričal tudi z besedami, da ga pred služenjem v drugi svetovni vojni nihče ni spraševal o veri.

Že na inavguraciji je nakazal, da prinaša spremembe, saj ni nízal obljub, ampak je izrekel slavní stavek: »Ne sprašuj, kaj lahko domovina stori zate, ampak vprašaj, kaj lahko ti storiš zanj.« Ustanovil je Mirovne korpuse, organizacijo, ki je pošiljala mlade Američane po svetu pomagat revnim. Napovedal je, da bodo Američani v desetih letih stali na Luni. Res je pospešil razvoj vesoljskega programa, kar je leta 1969 pripeljalo do uresničitve te napovedi.

Dvoboj s Hruščovom

Njegov mandat je sicer najbolj znamenoval dvoboj s Sovjetsko zvezo oziroma njenim voditeljem Nikito Hruščovom, ki je na dunajski konferenci junija 1961 o Kennedyju dobil vtis, da je sicer inteligenčen, a šibak. Že aprila 1961 je JFK zabredel v hude težave po ponesrečenem napadu na Kubo. Odobril je star načrt Cie za invazijo 1500 kubanskih izseljencev, nasprotnikov Fidela Castra, v Prašičjem zalivu na Kubi. Invazija je trajala le dva dni; Castrove sile so napadalce pobile ali zajele in jih v zameno za hrano in zdravila vrnile v ZDA. Castro, ki po invaziji ni zaupal Kennedyju, se je s Sovjeti dogovoril, da na otoku namestijo jedrske izstrelke srednjega dosega.

To je svet pripeljalo na rob jedrskega spopada. JFK je uvedel pomorsko blokado Kube in po nekaj napetih dneh oktobra 1962 sta obe strani popustili. Hruščov je umaknil rakete, ZDA pa so obljubile, da ne bodo več napadale Kube in bodo odstranile jedrske rakete iz Turčije. Kennedyjeva priljubljenost je narasla, saj je del glede Turčije ostal skrivnost.

»Jaz sem Berlinčan«

Napetosti s Sovjetsko zvezo so se nadaljevale; Kennedy je junija 1963 sredi Berlina kritiziral gradnjo berlinske-

ga zidu in se meščanom zahodnega dela priljubil z besedami v nemščini, da je tudi on Berlinčan. Kljub napetostim so se ZDA uspele dogovoriti s Sovjetsko zvezo o prepovedi jedrskih poskusov, z izjemo podzemnih.

Njegova negativna dediščina je Vietnam, kamor je napotil vse več vojaških svetovalcev in ZDA zapletel v zvezo Južnemu Vietnamu, ki so se je njegovi nasledniki le težko rešili.

Kar zadeva pravice temnopoltih Američanov, je Kennedy na zunaj podpiral njihovo enakopravnost, vendar ni storil veliko, da bi do nje res prišlo.

Njegov naslednik Lyndon Johnson je nato leta 1964 podpisal zakon o državljskih pravicah s preroško napovedjo, da je demokratska stranka s tem izgubila jug ZDA za najmanj eno generacijo, kar se je potem res zgodilo.

JFK je bil ubit v atentatu 22. novembra 1963 med obiskom Dallasa. Uradna preiskava je ugotovila, da je nanj streljal in ga ubil privrženec komunizma Lee Harvey Oswald. Obstaja več teorij zarot, po katerih je bilo v atentat vpletenih več ljudi ali organizacij. Na zatožni klopi sta poleg Castra, Moskve in vesoljcev med drugim Cia zaradi Prašičjega zaliva in mafija zaradi neuresničenih obljub Josepha Kennedyja.

Ta naj bi mafiji obljubil, da bodo imeli organizirani kriminalci v zamejstvu za pomoč pred volitvami leta 1960 mir pred pravosodnim ministrstvom.

Vodenje ministrstva je prevzel predsednikov brat Robert Kennedy, ki pa je počel ravno nasprotno. Tudi on je bil ubit v atentatu - leta 1968 med predsedniško kampanjo.

JFK danes ne bi mogel biti izvoljen za predsednika ZDA. Pokopale bi ga že zdravstvene težave. Bolehal je za najmanj dvema boleznima žlez, kronične hude bolečine v hrbtu pa si je lajšal z močnimi mamili, ki so vplivala na presojo. Še odmevnejša pa bi bila njegova zunajzakonska razmerja s številnimi ženskami, med njimi Marilyn Monroe.

Umor, ki še buri duhove

Od umora ameriškega predsednika Johna F.

Kennedyja danes poteka natanko pol stoletja. Dogodek, ki ni pretresel le ZDA, ampak je odmeval po vsem svetu, zaradi okrogle obletnice in poplave teorij zarote ter nepojasnjenih dejstev te dni še posebej odmeva. Najmlajšega predsednika v zgodovini ZDA je po uradnih navedbah 22.

novembra 1963 v teksaškem Dallasu ubil nekdanji marinec in komunistični zanesenjak Lee Harvey Oswald - s tremi strelji s šestega nadstropja teksaškega skladišča šolskih knjig blizu trga Daley v središču mesta.

resnice

To je potrdila komisija pod vodstvom predsednika vrhovnega sodišča ZDA Earla Warrena. V 60. letih prejšnjega stoletja so v ZDA številni sumili, da je šlo pri atentatu za zaroto Sovjetske zveze, v 70. letih je dežurni krivec teorij zarote postala obveščevalna agencija Cia, v 80. letih je to postala mafija, vmes se je vrnil še nekdanji kubanski predsednik Fidel Castro in celo domača ameriška vlada. Veliko sta k širjenju teorij zarot prispevali Warrenova komisija in družina Kennedy z dolgoletnim skrivanjem rezultatov obdukcije in drugih podatkov.

Danes manjka le še majhen del informacij od Cie in zvezne policije FBI, ki pa veljajo za ključne. Njihova objava je predvidena leta 2017. O objavi bo sicer odločil naslednji predsednik ZDA. Zgodovinar z univerze Virginija Larry Sabato je zato ob nedavni objavi svoje knjige Kennedyjevih pol stoletja pozval javnost, naj od vseh predsedniških kandidatov zahteva objavo, da bodo informacije res objavljene.

Streli v Dallasu

Kennedy je s soprogo Jacqueline 22. novembra prispel v Dallas, da bi pomiril med seboj sprti krili demokratske stranke. Na poti po središču mesta so ju pozdravile navdušene množice. Uradna razlaga pravi, da je Oswald v zgradbo, kjer je bil zaposlen, pritihtapil svojo muzejsko italijansko puško «carcano» z japonskim daljnogledom in iz šestega nadstropja izstrelil tri strele.

Za Kennedyja je bil usoden zadnji naboj, ki ga je razneslo v njegovi glavi, delci lobanje pa so se razleteli naokrog, tudi po prvi dami in drugih sopotnikih. V avtomobilu sta bila še guverner Teksasa John Connally in soproga Nelly ter agenti tajne službe. To je bilo zadnjič, da se je ameriški predsednik peljal naokrog v odprtem avtomobilu. Danes se vozijo le v izjemno zaščitnih blindiranih limuzinah.

Kennedyja in guvernerja Connallyja, ki je bil prav tako ranjen, so prepeljali v bolnišnico, a je bilo za predsednika prepozno že na trgu Daley. Kmalu zatem je na letalu Air Force One kot 36. predsednik ZDA prisegel podpredsednik Lyndon Johnson.

Atentat poln nejasnosti

Dogodek je v ZDA odmeval podobno kot 11. september 2001 in vsi, ki so bili takrat živi, se natanko spominjo, kaj so delali v času atentata. »Zelo dobro se spominim. Takrat sem bil mornariški pilot in celo v bolnici v Teksasu. Bilo je zelo travmatično. Sam sem kot

mladenič aktivno podpiral Kennedyja. Prizadelo je najbolj mlade ljudi, ki so bili zelo aktivni v podporo predsedniku,« je za STA pred obletnico povedal 73-letni senator iz Iowe Tom Harkin.

Dokazano je, da je bil Oswald na dan atentata v skladišču knjig in da je streljal na predsednikovo kolono. Strokovnjaki za orožje in predvsem ostrostrelci pa dvomijo, da bi lahko s svojo puško kaj zadel, še najmanj pa, da je z njo v šestih sekundah z repetiranjem izstrelil tri strele, od katerih je bil šele zadnji smrtonosen.

Oswald se je po atentatu vrnil z mestnim avtobusom v svoje stanovanje, pobral pištolo in nato na ulici ubil policista. Po dejanju se je skril v bližnjo kinodvorano, pri čemer so ga opazile priče in sledila je aretacija. Med premeščanjem iz zapore v zapor ga je ustrelil in ubil lastnik nočnega kluba Jack Ruby, ki je bil vpleten v mafijske posle. Uvodoma je trdil, da je to storil, da bi Oswald kaznoval za umor, kasneje pa je začel zgodbo spreminjati in navajati zarote. Leta 1967 je umrl za rakom.

Mnenje o krivcu za atentat je spremenila tudi Oswaldova vdova, danes 72-letna Marina Oswald Porter. Sedaj namreč po lastnih navedbah verjame, da je kriva Cia skupaj z mafijo. Vdova je možev poročni prstan s srpom in kladivom, kupljen v beloruskem Minsku, kjer sta se poročila, nedavno prodala anonimnemu kupcu za 108.000 dolarjev.

Oswald je po vojaškem roku leta 1959 prebегnil v Sovjetsko zvezo in se zaposlil v tovarni tranzistorjev. Slaba tri leta kasneje sta se z ženo preselila nazaj v Teksas. Tudi doma mu ni šlo in je agitiral za Kubo in socializem, leta 1963 pa je na sovjetskem in kubanskem konzulatu v prestolnici Mehike prosil za vizo za selitev na Kubo, kar so mu zavrnili tako Sovjeti kot Kubanci.

Izjave prič, ki so jih sončnega petka pred 50 leti pretresli streli, so nezanesljive. Nekateri so slišali tudi do osem strelcev, nekateri so jih slišali s travnika grassy knoll, drugi spet s sosednje poslovne zgradbe DalTec poleg skladišča knjig. Teorijo o širši zaroti je kasneje razpihnil tudi poseben odbor predstavnškega doma zveznega kongresa na podlagi policijskih posnetkov domnevnega četrtega strela. Zgodovinar Sabato sicer trdi, da njegova raziskava tega ni potrdila.

»Televizijski« predsednik

Kennedy je bil prvi »televizijski« predsednik. Njegova mladost in živahnost sta mu skupaj z optimizmom, ki ga je izžareval, pomagala dobiti prvo televizijsko soočenje predsedniških kandidatov v zgodovini ZDA proti republikanci Richardu Nixonu. Poslušalci radia so sicer menili, da je bil boljši Nixon. Mlade Američane je mobiliziral s svojimi mirovnimi korpusi za pomoč v revnih državah, postavil je cilj poti na Luno, ki je bil uresničen, mirno je razrešil kubansko jedrsko raketno krizo, začel pogajanja s Sovjetsko zvezo o razorožitvi. Začel pa je tudi največjo ameriško vojno katastrofo - Vietnam, kar pa ostaja v senci mita o Kennedyju, ki ga je po atentatu pomagala ustvariti tudi njegova vdova Jackie. V ZDA je danes veliko ulic, krajev in objektov, ki nosijo njegovo ime, med njimi newyorško letališče JFK.

Kennedy je pokopan na nacionalnem pokopališču v Arlingtonu, kasneje pa so ob njem pokopali tudi Jackie, čeprav se je nekaj let po atentatu poročila z ladijskim magnatom Arijem Onassisom.

Dopisnik STA iz New Yorka
Robi Poredoš

GORIŠKA - Predlog združenja Okolje 2000 za rešitev težav s pretokom Soče

V umetnih jezercih voda za namakanje

Umetna jezera pri Romansu (levo); Soča pri Podgori (spodaj)

FOTO A.B.

Primer umetnega jezera

Težave z nihanjem pretoka reke Soče in s poletno sušo je mogoče rešiti z gradnjo umetnih jezerc. V to so prepričani pri združenju Okolje 2000, katerega člani so se v zadnjih mesecih udeleževali srečanj delavnice »Laboratorio Isonzo«, na katerem so skupaj s kmeti, naravovarstveniki, ribiči in drugimi nosilci interesov razpravljali o Soči in njenih težavah; seveda so še zlasti posvetili pozornost nihanju pretoka vode, ki ga povzroča delovanje solkanskega jezusa. Kot znano so kmetje s predsednikom konzorcija za bonifikacijo posoške ravnine Enzom Lorenzonom na čelu prepričani, da je edina rešitev v gradnji jezusa, vendar njihova zamisel po mnenju združenja Okolje 2000 tehnično ni uresničljiva.

»Zagovorniki gradnje novega jezusa potrebujejo za poletno namakanje devet milijonov litrov vode. Če bi hoteli na Soči - recimo pod Pevmo - zgraditi jez za tolikšno količino vode, bi moral biti visok vsaj sedem metrov,« poudarja Alberto Ballarini, ki je prepričan, da je treba težave z namakanjem rešiti z gradnjo umetnih jezerc, v katere bi ob visokem vodostaju odtekala voda iz Soče. »Vodo iz jezerc bi nato poleti uporabljali za namakanje,« pravi Ballarini in opozarja, da je pri Romansu že nekaj jezerc, ki so nastala zaradi izkopavanja gramoza. »V jezercu, ki se razteza na 1000 kvadratnih metrih površine in je globoko en meter, imamo na razpolago za namakanje en milijon litrov vode. V vseh jezercih v okolici Romansa bi lahko že bilo kakih devet milijonov litrov vode; seveda na ta jezera ni mogoče računati, ker jih že izkoriščajo v turistične namene. Treba bi bilo zgraditi nova, kakor delajo v številnih evropskih državah. Njihova gradnja je zelo enostavna, po izkopu gramoza oz. zemlje dno prekrijejo z nepropustno folijo, vsenaokrog posadijo drevesa, v njih lahko tudi živijo ribe, za katere je treba med črpanjem vode seveda pravno poskrbeti,« pravi Ballarini, ki je prepričan, da je treba težave s pomanjkanjem vode za namakanjem reševati tudi z izbiro poljskih kultur, ki za rast ne potrebujejo toliko vode. »Kmetje bi se morali odpovedati koruzi, ki porabi za svojo rast izredno veliko vode. Spremeniti bi bilo treba tudi način namakanja, ki danes sloni na oroševanju. Koruze ni mogoče zalivati na sto metrov razdalje, saj velik del vode izhlapi, še preden kapljice padejo na tla. V Ameriki uporabljajo nove sisteme oroševanja, ki so vkopani v zemljo in zalijejo rastline v razdalji do dvajsetih metrov,« pravi Ballarini in pojasnjuje, da bi tudi obnova starega jezusa med Stražcami ne veliko koristila, saj bi bil akumulacijski bazen za njim odločno premajhen. Koliko pa bi stala gradnja akumulacijskih jezerc, ki jih predlagajo pri združenju Okolje 2000? »Za gradnjo jezerc s površino 5000 kvadratnih metrov in dvema metroma globine, v katerem bi imeli na razpolago 10 milijonov litrov vode, bi porabili med 50 in 70 evrov na kvadratni meter,« pravi Ballarini. Gradnja tovrstnega jezerc bi stala med 250.000 in 350.000 evrov, za jez, kakršnega predlaga konzorcij za bonifikacijo posoške ravnine, pa bi šlo od 16 do 18 milijonov evrov. (dr)

GORICA - Zeleni »Koruzi potrebuje preveč vode«

Fiorelli med zasedanjem BUMBACA

»Ko govorimo o Soči, moramo reko postaviti v ospredje našega razmišljanja in pri tem pustiti ob strani Unescov seznam. Razmisliti moramo, kaj reka dejansko potrebuje, katere so njene značilnosti in potrebe, šele zatem se lahko pogovarjamo o namakanju, ribolovu, kopanju gramoza in drugih človeških dejavnosti.« Tako poudarja goriški okoljevarstvenik Renato Fiorelli, ki je pred dnevi vodil zasedanje pokrajinske federacije Zelenih. Na srečanju so govorili o raznih okoljskih vprašanjih, še zlasti o Soči in kmetijstvu v naših krajih, ki bi se moralo odpovedati uporabi umetnih gnojil in kemikalij, predvsem pa bi morali kmetje izbirati poljske kulture, ki za rast potrebujejo manj vode. Med zasedanjem so izvolili tri delegate, ki se bodo jutri in v nedeljo, 24. novembra, udeležili državne skupščine federacije Zelenih v Chiancianu; to so Giulia Giorgi, Silvana Moimas in Guido Trani.

TRŽIČ - Nesreča v ladjedelnici Fincantieri

Žerjav se je zapel v kombi in ga več metrov vlekel za sabo

Poškodovani kombi po nesreči

FOTO CV.

V ladjedelnici Fincantieri v Tržiču se je zgodila spektakularna nezgoda, v kateri se ni k sreči nihče poškodoval. V sredo dopoldne se je velik žerjav med premikanjem zapel v kombi, zatem pa ga je vlekel za sabo nekaj metrov.

Po razpoložljivih podatkih so v zadnjih dneh na žerjavu opravljali nekaj vzdrževalnih del; med premikanjem znotraj ladjedelnice se je veliki žerjav zapel ob kombi podizvajalskega podjetja. Nekaj metrov ga je vlekel za sabo, pri čemer se je kombi poškodoval, saj je po kakih desetih metrih zadel cementni zid.

Koncert zmagovalcev

V goriškem Kulturnem centru Lojze Bratuž se danes ob 20.30 s koncertom in nagrajevanjem zmagovalcev zaključita pianistično tekmovanje Giuliano Pecar in tekmovanje za nagrado mesta Gorice, ki ju trinajstič prireja združenje Florestan. Danes ob 9. bo žirija ocenila pianiste pod devetimi in dvajsetimi letom starosti, ob 11. uri bodo na vrsti pianisti pod 15. letom starosti.

Trockadero v Gorici

V goriškem gledališču Verdi bo danes ob 20.45 nastopila po celem svetu znana baletna skupina Les Ballets Trockadero de Monte Carlo. Gre za moški baletni ansambel, ki interpretira tako ženske kot moške vloge.

Letalca za otroke

V tržiškem Kinemaxu bodo od danes do nedelje, 24. novembra, delili otrokom, ki si bodo ogledali film Planes, obeske v obliki letalca. Poklonilo jih bo podjetje Aeroporto FVG.

Geyser - izbruh energije

ZSKD prireja danes ob 19. uri v goriškem Kulturnem domu mladinski prireditev Geyser. Nastopili bodo mladinski zbor Šempeter-Vrtojba, skupina Alga, dve skupini umetniškega društva M&N Dance Company iz Nove Gorice, Manuel Dominko, skupini Fanny Dance in Take dance kulturno športnega društva Vipava s Peči ter mešani zbor Neokortex.

Spatrom o Madagaskarju

V Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici bo danes ob 17.30 srečanje s patrom Pedrom Opeko, ki kot misijonar deluje na Madagaskarju. Z njim se bo pogovarjal novinar Jože Možina.

Čas je za ...

PRIŽIG NOVOLETNIH LUČI

SOBOTA, 23. NOVEMBER 2013

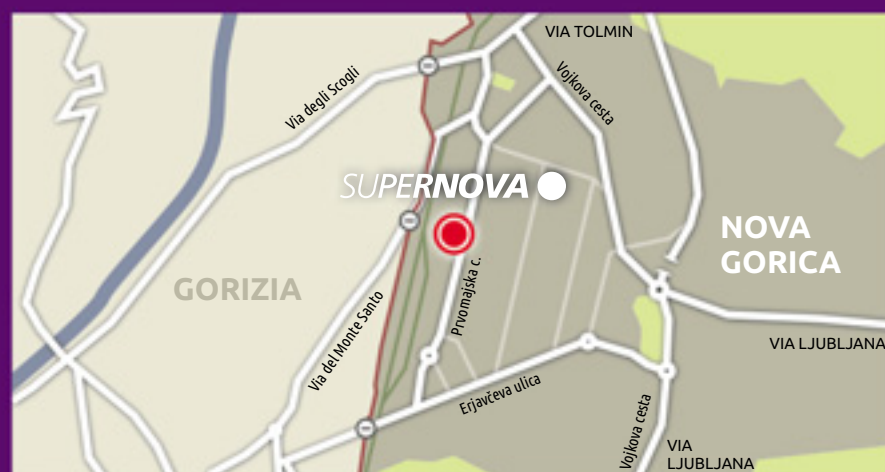
OB 18h
**NUŠA
DERENDA**

OB 19h
**PRIŽIG
LUČI**

OB 20h
**VELIKO
PRESENEČENJE**

www.supernova.si

NAKUPOVALNI CENTER
SUPERNOVA
NOVA GORICA

SUPERNOVA NOVA GORICA, Prvomajska ulica 35, 5000 Nova Gorica

Izpolnite kupon, ga oddajte hostesi v Supernovi in ob 20h pričakujte presenečenje!

IME IN PRIIMEK		PODPIS	
NASLOV			
POŠTA IN KRAJ			
TELEFON		E-NASLOV	

SUPERNOVA

GORICA - Med nočnim vlomom povzročili več deset tisoč evrov škode

Vandali razdejali bazen in sedež nogometnega kluba

V goriškem bazenu so vandali razbili več oken in vrat (levo), slačilnice in ambulanto nogometnega stadiona pa so pobelili z gasilnim prahom (desno)

Nered v pisarni kluba Pro Gorizia

Poškodovana vrata na sedežu društva

Znesli so se nad vsem, kar jim je prišlo pod roke. Neznani vandali so v noči s srede na včerajšnji dan vlomili v stavbo goriškega bazena in v društvene prostore nogometnega kluba Pro Gorizia na Rojcah, kjer so povzročili zelo veliko škodo. Uničili so opremo, računalnike, avtomate, vrata in okna, za nameček pa so onesnažili še vodo bazena in znetili ogenj v pisarni. Škodo so prvi odkrili predstavniki društva Gorizia nuoto, ki so poklicali goriške karabinjerje. Preiskava je še v teku, sile javnega reda pa naj bi bile na dobri poti, saj so videokamere, ki delujejo v stavbi bazena, posnele vandale na delu.

»Možno je, da so iskali denar, hoteli pa so predvsem povzročiti škodo. Kaj takega se nam še ni pripetilo,« je bila potrta predsednica društva Gorizia nuoto Martina Gratton, ki je včeraj zjutraj ob 5.15 prejela neprijeten telefonski klic: »Poklical me je vzdrževalec bazena. Ko je vstopil v stavbo, je slišal sumljiv ropot. Vandali so bili očitno še v stavbi. Takoj sva poklicala karabinjerje, pred njihovim prihodom pa so nesramneži že pobegnili.« Vandali - po neuradnih informacijah naj bi šlo za tri mlajše osebe - so v objekt bazena

vlomili okrog 4. ure skozi zadnja vrata. »Po vhodnih vratih so poškodovali vse, kar so našli. Razbili so šipo pulta, več steklenih vrat, opremo slačilnic in pisarn. Poškodovali so nam računalnike in razmetali vse dokumente, ob tem pa so poškodovali tudi sušilce za lase in avtomate za otroke, iz katerih so ukradli drobiž. Še hujše so bile posledice v bazenski dvorani, kjer so pometali vso opremo v vodo in izpraznili gasilske aparate. Ponjva, s katero je bil pokrit bazen, je bila popolnoma pobeljena. Prah je bil tudi v vodi, zato smo morali bazen izprazniti. Upamo, da nam ne bo treba zamenjati filtrov,« je povedala Grattonova, član društva Giancarlo Karlovini pa je pokazal razbita vrata kavarne, kjer so vandali izpraznili blagajno. »Ko so razbili steklo, so se ranili, saj smo na tleh našli kaplje krvi,« je povedal Karlovini.

Še pred vlomom v bazen so vandali obiskali bližnji nogometni stadion. V prostoru, ki jih upravlja klub Pro Gorizia, so vdrli skozi vhodna vrata, nato pa so z gasilnim prahom pobelili ambulanto, hodnik in slačilnice. V pisarni so znetili ogenj in uničili vrsto dokumentov, poškodovali pa

so tudi opremo in fotokopirni stroj, ki so ga polili z oranžado. Neznanci so dalje vlomili v kiosk, kjer so predstavniki društva našli človeške iztrebke. »Poklicali so nas okrog 5.45. Soseda je videla karabinjerje in nas obvestila, da se pri stadionu nekaj dogaja,« je povedala članica kluba Pro Gorizia, ki se je po odhodu sil javnega reda lotila čiščenja in pospravljanja.

Tako na stadionu kot v bazenu še ocenjujejo škodo. Pri društvu Pro Gorizia menijo, da le-ta znaša več tisoč evrov, v bazenu, ki so ga ponovno odprli včeraj popoldne, pa bi lahko presežala 20.000 evrov. »Sa-

mo izpraznitev bazena nas bo stala okrog 3000 evrov. Upoštevati je treba tudi škodo, ki jo bomo utrpeli zaradi večurnega zaprtja,« je pojasnila predsednica društva Martina Gratton.

Preiskavo, ki je še v teku, vodijo goriški karabinjerji. V pomoč jim bodo posnetki videokamere goriškega bazena, ki je posnela vandale pri kaznivem dejanju. »Upam, da bodo odgovorni plačali za to, kar so naredili. Ob društvih in občini so namreč s svojim nespodobnim ravnanjem oškodovali vso goriško skupnost,« je bil jezen podžupan Roberto Sartori. (Ale)

NOVA GORICA Koledar za slepe že na voljo

Pri medobčinskem društvu slepih in slabovidnih Nova Gorica so odslej na voljo koledarji za leto 2014, prilagojeni za slepe in slabovidne. Prvi tovrstni koledar v Sloveniji je opremljen s povečanim tiskom in brajico, v njem so posebej označeni prazniki, krasi jo pa ga likovna dela članov omenjenega društva.

Koledar prejme vsakdo, ki s plačilom donacije 10 evrov za posamezni izvod pomaga medobčinskemu društvu slepih in slabovidnih Nova Gorica pri kakovostnem izvajanju njihovih aktivnosti. »Gre za individualno pomoč slepim in slabovidnim, na območju celotne severne Primorske, v okviru programa Rehabilitacija kasneje oslepelih in slabovidnih oseb na osebnem nivoju,« pojasnjuje predsednik omenjenega društva Igor Miljavec. Rehabilitacija je zelo pomembna, da oseba z okvaro vida sprejme novo nastalo situacijo, pridobi ustrezne veščine in se usposobi za opravljanje osnovnih življenjskih potreb ter se ponovno integrira v socialno okolje.

Del izkupička pa bodo namenili delavnicam osveščanja predšolskih in osnovnošolskih otrok o okvarah vida, specifičnih potrebah slepih in slabovidnih ter pravilnem pristopu do slepe in slabovidne osebe. »V okviru teh delavnic otroci pridobijo pristno izkušnjo slepote in slabovidnosti, jo ozavešijo in prenašajo na svoje svoje in bližnje. Na ta način zmanjšujemo predsodke in stereotipe o slepoti in slabovidnosti ter pripomoremo k večji enakopravnosti slepih in slabovidnih v okolju,« dodaja Miljavec. Koledar, katerega izdajo sta podprla Lions Klub Nova Gorica in novogoriška mestna občina, je moč naročiti na elektronskem naslovu igor.miljavec@guest.arnes.si, sredstva pa donirati na transakcijski račun Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Nova Gorica št. 05100-8010758941, odprt pri Abanki Vipava d.d., za namen: donacija za MDSSNG. (km)

NOVA GORICA Brezplačni tečaj digitalne fotografije

V novogoriški knjižnici Franceta Bevka organizirajo brezplačen 16-urni tečaj digitalne fotografije. Delavnica je namenjena vsem tistim uporabnikom, ki želijo izdelati digitalno fotografijo, jo obdelati in nato znanje širiti med prijatelje preko brezplačnega komunikacijskega programskega orodja. S tečajem pričnejo v ponedeljek, 25. novembra, ob 15.30 do 18.30, preostala srečanja bodo še 27. in 29. novembra ter 6. decembra. Število udeležencev je omejeno, prijavi jo pa se lahko na info-pultu v knjižnici ali po telefonu 00386-5-3309 100. Tečaj je brezplačen, vodi ga bo Boštjan Vouk. Potrebno je določeno predznanje: poznavanje okolja Windows XP, tečajniki pa morajo s seboj prinesiti fotoaparata s kablom za prenos slik, imeti morajo tudi izdelan e-poštni račun. (km)

VILEŠ - Niso vedeli za odložitev Vrsta pred zaprtim nakupovalnim središčem

V vrsti so čakali zaman, saj nakupovalnega središča včeraj niso odprli

BUMBACA

Veliko ljudi očitno ni vedelo za odložitev odprtja in se je včeraj vseeno odpravilo v Vileš, kjer je s kančkom razočaranja (in jeze) ugotovilo, da je nakupovalno središče Tiare Shopping še vedno zaprto. Včeraj bi ga kot znano morali odpreti, vendar so v torek zaradi zamud pri opremljanju trgovin odprtje odložili na 5. december. Vseh ta informacija ni dosegla, saj so po številnih krajih še vedno zalepljeni letaki, na katerih je zapisan napačni datum odprtja. S hitrostjo se ne more pohvaliti niti upravitelj spletnih storitev nakupovalnega središča, saj je vpisan v »mailing list« posljal sporočilo o odložitvi odprtja komaj včeraj okrog poldne. V družbi Inter Ikea Centre Group zdaj pripravljajo novo reklamno kampanjo, s katero bodo po vsej deželi, v Sloveniji in na Hrvaškem promovirali odprtje nakupovalnega središča, ki bo torej 5. decembra.

GORICA - MotorXmans

Na goriškem sejmišču avti, motorji in boks

Razstave avtomobilov in motorjev, dirke, ekshibicije, nasveti za varno vožnjo in še marsikaj. V Gorici bo od 29. novembra do 1. decembra že četrty noveleka priljubljena avtomobilistična prireditve MotorXmans, katere pobudnik je goriško športno združenje Gamma Motori. Dogodek, ki so ga včeraj predstavili na goriškem županstvu, je v minulih letih potekal na ploščadi pri Rdeči hiši, tokrat pa se bo odvijal na goriškem sejmiščem razstavišču v Ulici Della Barca. »Motorxmans je prireditve, ki iz leta v leto rase in ki bo v prihodnje lahko postala alternativa sejmu Motorshow v Bologni. Sejmsko razstavišče, kjer so nekoč že potekale avtomobilistične prireditve, smo v minulih letih obnovili, zato nas veseli, da lahko v njem gostimo tako pomembno pobudo,« je povedal predsednik Trgovinske zbornice Emilio Sgarlata, ki je skupaj z županom Ettorejem Romolijem in odbornikom Alessan-

drom Vascottom pohvalil organizatorje. V njihovem imenu je spregovoril Gianluca Madriz, ki je izpostavil, da so k sodelovanju letos povabili tudi stanovne organizacije. Tridnevne prireditve se bo udeležila slovenska ekipa Lema Racing, ki bo obiskovalcem ponujala vožnje na GT avtomobilih (Audi R8 in Porsche GT3), v program pa so prireditelji vključili tudi okrogle mize, projekcije in predstavitev knjige »A tutto gas« Riccardo Paternija. V nedeljo, 1. decembra, bosta na vrsti dirka za 1. Trofejo Grande Punto in 2. Trofeja Grandi Vini Isonzo. Med udeleženci bodo Simone Faggioli, Omar Magliona (zmagovalca absolutne prve nagrade in prve nagrade v skupini CN na italijanskem gorsko-hitrostnem prvenstvu 2013), Lucio Da Zanche, Matteo Musti in Murizio Verini. »Na svoj račun bodo prišli tudi ljubitelji boksa. Na sejmišču bomo namreč postavili ring,« je še napovedal Madriz.

ŠTEVERJAN - Gledališka skupina F.B. Sedej uspešna na Jesenicah

Števerjanci spet zmagali, Sari Miklus nagrada za najboljšo žensko vlogo

Števerjanska dramska družina F.B. Sedej je zmagovalka 26. Čufarjevih dnevo, ki so se v sredo zaključili na Jesenicah. Komedija Umor v vili Roung je bila izbrana za najboljšo predstavo v celoti, števerjanska igralka Sara Miklus pa je za vlogo Didaskalije prejela nagrado za najboljšo žensko vlogo. Na festivalu je nastopilo šest amaterskih gledaliških skupin z raznih koncev Slovenije; nagrado občinstva je za predstavo To imamo v družini prejela domača skupina Gledališča Toneta Čufarja, njen igralec Klemen Košir pa je dobitnik plakete za najboljšo moško vlogo. Med tremi nominiranci za najboljšo moško vlogo je bil tudi Števerjanec Matej Pintar.

»Dramska družina iz Števerjana je letos ustvarila v vseh ozirom presežno predstavo. Začenši z drznim izborom teksta, nadaljevali s natančnim dramaturško-režijskim premislekom in zaključevši z briljantno izvedbo,« so napisali prireditelji Čufarjevih dnevo v utemeljitvi nagrade. »Izčiščena in nadvse estetska likovna zasnova, natančna stilizacija in umeščenost v točno določen čas, prostor in milje, podkrepjen tako v kostumu, koreografiji in načinu igre, so vrline, ki skupaj ustvarjajo izjemno gledališko simbiozo. Nujno je treba izpostaviti tudi ansambelsko igro radoživega kolektiva dramske družine F.B. Sedej. Izjemno barvita paleta raznolikih, samih po sebi zanimivih dramskih oseb zaživi v bravurozni uigranosti, najsi bo v trenutkih zamrznitve, songov in plesnih točk ali v posamičnih prizorih, ki niti za trenutek ne uidejo iz skupnega imenovalca natančne, dovršene in zaokrožene odrske podobe. Dramska skupina F. B. Sedej iz Števerjana je ustvarila predstavo, ki bi se ji gotovo poklonil veliki Ignacij Borštnik in ki se ji z veseljem priklanja in zahvaljuje tudi veliki Tone Čufar,« poudarjajo na Jesenicah in opozarjajo, da je Sara Miklus alias Didaskalija v izjemno uglašeni igralski postavi dobila vlogo, ki to ni. Njena naloga je bila uprizoriti didaskalije v igri, ki sicer običajno niso uprizarjane, temveč se prelevijo v odrski prostor in premike v njem. »Na prvi pogled sila nevaležna naloga in težko oprijemljiv material, ki pa ga je Sara Miklus suvereno zgrabila in mu vlila zavirljivo mero ustvarjalnosti in inventivnosti. V didaskalije je vdihnila moment antičnega grškega zbora, vse skupaj okitila v maniri najboljših varietetskimi konferansjejev in zapakirala v izjemno karizmatično igralsko stvaritev. Sara Miklus je iz vloge, ki to ni, ustvarila vlogo, ki to je. In še kako je!!!« so polni presežkov Jeseničani.

V Števerjanu so seveda na svoje igralce še kako ponosni, saj so bili doslej uspešni na vseh svojih tekmovalnih nastopih. Julija so zmagali 10. Festival amaterskih dramskih skupin v Mavrhinjah; zatem je bila komedija Umor v vili Roung izbrana za najboljšo predstavo na regijskem tekmovanju Severne Primorske, Zvonko Simčič pa je prejel nagrado za najboljšo moško stransko vlogo. Na septembrskem 52. Linhartovem srečanju so Števerjanci spet zmagali, za najboljšo režijo pa je bil nagradjen Franko Žerjal. Pred nekaj tedni je bila na vrsti zmaga na 6. Repassage festivalu v srbskem Ubu, kjer je bil Žerjal spet nagradjen za najboljšo žirijo, Matej Pintar pa je bil izbran za »glumaca večera«, najboljšega igralca večera.

V ponedeljek, 25. novembra, se bodo člani dramske dru-

Sara Miklus (zgoraj); utrinek s predstave (spodaj)

žine F.B. Sedej udeležili slavnostnega sprejema na goriški pokrajini, dan kasneje jih bo posnela televizija Koper-Capodistria. Snemanje bo v Kulturnem domu na Bukovju; med vajo bodo igralce fotografirali člani fotokluba Skupina 75, tako da gre v bistvu za gledališko - fotografski dogodek. Vodja gledališke skupine Jasmin Kovic napoveduje, da bodo z nastopanjem nadaljevali po novem letu; zdaj čaka igralce krajše obdobje počitka, ki si ga po tolikih tekmovalnih uspehih nedvomno zaslužijo. (dr)

RONKE - Nov podvig društva Jadro

V glasilu petindvajset let društvenega delovanja

V kratkem bo kulturno društvo Jadro na ronškem županstvu predstavilo novo številko glasila, ki je posvečena 25-letnici društvenega delovanja. Glasilo je izšlo s pokroviteljstvom ronške občine in goriške pokrajine, v njem je s svojimi prispevki in raznovrstnimi članki sodelovalo 16 avtorjev, tako da se je nabralo kar 100 strani formata A4. Prijetno obarvano in lepo oblikovano glasilo je opremljeno s šestindvajsetimi članki, šestimi poezijami in več kot stopetdesetimi slikami o življenju in posebnostih tega dela Goriške med Sočo in Timavo. Glasilo, v katerem je govora o morju, pomorstvu, ribištvu in letalstvu, je tudi tokrat oblikoval odbornik društva Oskar Beccia. Objavljene pesmi pa so prispevali poleg starejših domačink Marjete Pahor in Nerine Kocman še člani, ki so tako rešili pred pozabo dve stari ljudski dvojezični zanimivosti.

Kot nam je povedal urednik Karlo Mucci, »je zbornik začel izhajati leta 1988 v ciklostilnem formatu, to tiskano in lepo oblikovano delo pa predstavlja dodatno vrednost k slovenski zgodovini Laškega in omogoča poznavanje tega območja, ki je posejano s slovenskimi krajevnimi imeni. V tej številki so člani in prijatelji društva skušali prikazati, tudi preko slik, ustvarjalnost Slovencev v zadnjih dveh letih predvsem v občinah Ronke in Tržič.« Mucci pojasnjuje, da so tokrat pisali tudi o stikih, ki jih ima občina Škocjan z občino Škocjan v Podjuni na Koroškem in z občino Divača, po drugi strani pa še o vaški skupnosti iz Selc, ki goji stike s skoraj petdesetimi drugimi istoimenskimi vasi po Sloveniji. Že več let sta pobrateni občini Ronke in Metlika, Štarančan goji stike s Renčami, lani so praznovali 35-letnico pobratenja med Oglejem in Piranom. V svojem 25-letnem delovanju je društvo Jadro izdalo vrsto knjig v samozaložbi, med katerimi naj omenimo trilogijo zbirk zakonov in razsodb namenjenih spoznavanju pravic Slovencev v Italiji, tri knji-

Platnica glasila

ge pesmi Liliane Visintin, dve zgodovinski knjigi Iva Petkovska, knjigo o slovenskih mlekaricah v Laškem in druge publikacije, tiskane v sodelovanju z društvom Tržič in z Združenjem staršev iz Romjana.

Težko si je predstavljati, koliko strani bi obsegal ves ta pisni društveni material, saj lahko samo v petnajstih glasilih preberemo nad 260 člankov, obogatenih s skoraj 500 fotografijami in risbami. Prav gotovo predstavlja skupna vsebina člankov najobsežnejšo zbirko podatkov o Laškem, predvsem kar zadeva zgodovino in delovanje tukajšnjih Slovencev in opis značilnosti teritorija, ki je povezan tako s Krasom kot z morjem. Glasilo je tudi tokrat natisnjeno v 400 izvodih in bo na razpolago tudi v knjižnicah in na spletni strani Tržiškega kulturnega konzorcija. Za to obsežno in natančno delo je zdaleč najbolj zaslužen predsednik društva Jadro Karlo Mucci, saj je slovenska tiskana beseda v Laškem v glavnem plod petindvajset let njegovih prizadevanj.

Zulejka Paskulin

NOVA GORICA - Župan Matej Arčon

Zaradi anonimk in transparentov bo vložil prijavo zoper neznance

»Danes ali jutri nameravam na policijo vložiti prijavo na policijo zoper neznance, ki so v ponedeljek zjutraj po Novi Gorici razobesili transparente z žaljivo vsebino zoper mene in zoper nadlegovanje moje družine doma - avto moje žene, ki je bil parkiran na dvorišču pred našim stanovanjem, so neznanci ponoči oblepili z žaljivimi napisi. Šlo je predaleč!« je včeraj povedal novogoriški župan Matej Arčon.

Matej Arčon

Kot smo že poročali, so neznanci v minulih dneh na uredništva medijev pošiljali anonimna elektronska sporočila, v katerih so opozarjali na domnevne nepravilnosti delovanja župana Arčona. Ob našem preverjanju so se vsebine izkazale za neresnične. V ponedeljek zjutraj pa so se, kot rečeno, na različnih koncih mesta pojavili transparenti z očitki županu in vodji njegovega kabineta Simonu Klautu, avtomobil županove žene pa je bil oblepljen z napisi Gotof si. Vse to je sprožila že znana

»afera Klaut«, zaradi katere je skupina »zaskrbljenih« Novogoričanov župana prijavila protikorupcijski komisiji. Župan je dogajanje zadnjih dni včeraj znova komentiral: »Jaz kot župan in pravna služba smo odločali na podlagi zakona, ki pravi, da sklad nima pravice vpogleda v stanje najemnika pet let od začetka najema. Matej Arčon se ni odločil na podlagi morale in etike, ker bi se odločil drugače, odločil se je tako, kot je pravna služba pripravila odločbo. In pritožbi ugodila. Ne jaz ne noben drug župan v tej državi nima pristojnosti odvzeti nekemu nekaj, kar mu pripada po zakonu. Strinjam pa se, da je moralno in etično sporno. Simon Klaut je dal odpoved, jaz sem jo sprejel. Ima trimesečni odpovedni rok - v tem času mora dokončati stvari, ki jih je začel,« je povedal župan, kije anonimke, uperjene zoper njega označil za neresnične in zlonamerne, avtorje pa za ljudi, ki nimajo obraza, da bi se predstavili javnosti. »Lahko razumem nezadovoljstvo ljudi, a mislim, da se stvari rešujejo le z dialogom!« je še dodal župan in poseganje v zasebnost njegove družine označil za nedopustno. (km)

NOVA GORICA - Objekt za 15. obletnico

Gonzaga odpira vrata

Tovarno pohoštva in opreme imajo v Čepovanu - Zaposlujejo petdeset ljudi

Po letu dni je Gonzagin poslovno stanovanjski objekt na stičišču novogoriških mestnih vpadnic dokončan. Kot zatrjuje direktor podjetja Gonzaga, Iztok Bizjak, je 70 odstotkov stavbe že zasedene, v mesecu dni naj bi se zasedenost povzpela na 80 odstotkov. Investicijo, vredno 5,5 milijona evrov, so dokončali v predvidenem roku.

Posebnost objekta z dvema podzemnima in šestima nadzemnima etažama, je v energetski učinkovitosti in varčnosti. »Prostori so ogrevani in hlajeni s pomočjo toplotnih črpalk, vse instalacije pa so ločene, kar uporabnikom zagotavlja popolno neodvisnost. Vgradili smo najboljše stavbno pohoštvo in uredili nadstandardno število parkirnih mest,« našteva Bizjak. »Najboljše zagotovilo za naše kupce pa je dejstvo, da imamo v tej stavbi tudi mi svoj sedež,« dodaja direktor. Podjetje se je v nove prostore preselilo te dni, ravno ko praznujejo 15. obletnico delovanja.

Kletni etaži, ki sta namenjeni parkiranju, obsegata 4.200 kvadratnih metrov bruto površin, šest etaž nad zemljo pa skupno 3.900. V parkirni hiši je prostora za 122 avtomobilov, pred objektom pa še 19. Objekt, ki se nahaja med novogoriško konkatedralo in krožiščem pred Kromberkom, je zgradilo ljubljansko podjetje VG5. Med že znanimi kupci po-

Nov poslovno stanovanjski objekt

FOTO K.M.

slovnih prostorov so Gospodarska zbornica Slovenije, Zavarovalnica Tilia, banka Sparkasse ... Prodana so že nekatera od dvanajstih stanovanj. Cene kvadratnega metra Bizjak ni hotel razkriti, povedal je le, da so konkurenčne z ostalimi, prepričan pa je, da nudijo »veliko več za isto ceno«. Podjetje Gonzaga je v petnajstih letih delovanja postal vodilni slovenski proizvajalec pohoštva in opreme za pisarne, vrtce, šole, knjižnice, hotele, izdelujejo še zunanja igrala in didaktične materiale. Tovarno imajo v Čepovanu, zaposlujejo pa okoli 50 ljudi. (km)

ŽARIŠČE

Nov način financiranja in dogovarjanje v manjšini

JULIJAN ČAVDEK

Organizacijska struktura slovenske narodne skupnosti v deželi Furlaniji Julijski krajini je temeljnega pomena za naš obstoj in prihodnji razvoj. O tem ni nobenega dvoma. Kako bi lahko brez take organizacijske strukture shajali, si je težko zamisliti. Sicer nam nekaj lahko pove zgodovina, če samo pomislimo na fašistične čase, ko so bile vse organizacije, ustanove in društva prepovedane. Takrat smo se ohranili - to je res - ker smo kljub vsemu imeli tajno organiziranost. Kakšen pa bi bil scenarij, če bi struktura izginila brez zunanjega nasilnega posega? Zelo verjetno bi to sovpadalo z izginotjem naše skupnosti.

Organiziranost torej potrebuje. Ona je vidni izraz tega, da je v nas živa zavest o pripadnosti in volja, da to zavest ohranimo. Ta težnja nas sili, da se organiziranosti poslužujemo v različnih oblikah, zato da na koncu dosežemo cilj narodne uveljavitve in utemeljitve. Gre se za šole, kulturna, rekreacijska in športna društva, znanstvene ustanove, cerkvena občestva, gledališča, gospodarska, finančna in kmečka podjetja, itd. In eden temeljnih skupnih elementov te organizacijske strukture je finančni okvir. Imeti vse to na razpolago ima svojo nemajhno ceno, ki je ravno za manjšinsko skupnost povprečno večja zaradi njene številčne omejenosti. Prav zaradi tega narodne in jezikovne manjšine potrebujejo urejen sistem javnega financiranja, če se jim hoče omogočiti kolikor toliko minimalne pogoje za nemoteno življenje in če je politična volja, da se iz bolj ali manj priložnostnih izjav, da je razlika bogastvo, preide tudi h konkretnim dejanjem.

Financiranje slovenske narodne manjšine v FJK je v zadnjih dneh bilo v ospredju medijske in širše pozornosti, predvsem zaradi predloga, ki ga je na zasedanju posvetovalne deželne komisije za Slovence v FJK iznesel odbornik Gianni Torrenti. Oziroma, če moram biti prav točen, to ni bil še konkreten predlog. Šlo je bolj za povabilo k razmisleku o učinkovitosti sedanjega sistema financiranja manjšine in o možnih spremembah, da bi razdelitev bolj odgovarjala potrebam in izzivom sedanjega časa. V tem smislu je verjetno omenil, da bi

bilo možno del sredstev nameniti manjšini preko projektov. To pa naj bi zadevalo tisti del prispevkov, ki je namenjen t.i. manjšim organizacijam, saj so za deželne urade največji problem zaradi številčnosti prosičev in posledično majhnih prispevkov. Ključ, ki bo odprl vrata novemu financiranju pa naj bi bil dogovor znotraj manjšine, kjer naj bi imeli glavno besedo krovni organizaciji SSO in SKGZ.

Zgleda torej, da bo zadevalo poglavito vprašanje, s katerim se bomo v naslednjih mesecih ukvarjali, dogovor znotraj naše stvarnosti. In če smo iskreni, potem moramo priznati, da to ne bo lahka zadeva. Dodatna neznanka, ki bo imela pri tem svojo težo bo tudi financiranje s strani Slovenije, o katerem se je že govorilo, da bo manjše kot v prejšnjih letih. V tem smislu tudi ne pomagajo določena prehitavanja, ki se začenejo pojavljati v naši manjšinski stvarnosti, kot je na primer zadeva o obujanju ali celo ustvarjanju novega Slovaka. Zgleda namreč zares čudno, da se porivajo naprej predlogi glede predsedstva in glede načina sprejemanja odločitev, ki so za pomemben, če ne celo odločilen del članic manjšinske koordinacije nesprejemljivi. Raven dogovarjanja se bo pokazala tudi, ko bomo obnovljali slovenske predstavnike v dveh ključnih organih, Paritetnem odboru, ki deluje na podlagi državnega zakona 38/01 in posvetovalni deželni komisiji za Slovence v FJK, ki je bila ustanovljena z deželnim zakonom 26/2007. Posebno pozornost pa bo tudi potrebna pri tem, da ne bo iskanje dogovora za nov sistema javnega financiranja slovenske manjšine preveč pod vplivom raznih kriznih stanj ene ali druge naše ustanove.

Dogovarjanje je stvar modrosti in žal je danes tega, v raznih bolj ali manj političnih arenah, vse manj. Želim pa verjeti, da je modrosti pri nas še zmeraj dovolj. Zaradi tega smatram pomenljive besede deželnega odbornika Torrentija, ko je rekel, da »ne bo nobeden izključen in bodo spoštovani vsi, ki delajo za razvoj slovenske narodne skupnosti, začeneši s tistimi, ki delajo prostovoljno.« Točno tako, saj je dogovarjanje stvar sinteze različnih in enakovrednih dejavnikov.

NATEČAJ - Urad vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu
Za diplomska, magistrska in doktorska dela s področja zamejstva ali izseljenstva

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu objavlja XII. Nagradni natečaj za diplomska, magistrska in doktorska dela na temi:

- A: Slovenci v zamejstvu
B: Slovenci v izseljenstvu

Namen natečaja

Namen natečaja je spodbujanje raziskovalne dejavnosti diplomskih in podiplomskih študentov na področju zamejske in izseljenške tematike in s tem krepitev zavesti o njeni pomembnosti za ohranjanje slovenske identitete v matični domovini in zunaj njenih meja.

Na nagradni natečaj se lahko prijavijo kandidati in kandidati iz Republike Slovenije in tujine. Predmet nagradnega natečaja so uspešno zagovarjana diplomska, magistrska in doktorska dela na kateri koli univerzi v Sloveniji ali zunaj nje, ki obravnavajo tematike slovenskih skupnosti zunaj meja Republike Slovenije.

V poštev pridejo dela, napisana v slovenščini, hrvaščini, bošnjaščini, srbsščini (latinica), italijanščini, nemščini ali španščini. V primeru, da delo ni napisano v slovenščini, mora imeti v prilogi povzetek v slovenskem jeziku (60 do 150 vrstic).

Na natečaj Urada lahko kandidirajo tudi posamezniki z deli, ki so že bila prijavljena na drugih podobnih natečajih. Upoštevana bodo

dela, zagovarjana v obdobju od 01. 11. 2012 do 31. 10. 2013.

Nagrade

Nagrajena bodo tri dela s področja zamejstva in tri dela s področja izseljenstva, in sicer prvi nagradi za vsako od področij v višini 800 evrov, drugi nagradi v višini 600 evrov in tretji nagradi v višini 400 evrov.

Komisija lahko izjemoma podeli tudi posebno nagrado v višini 400 evrov za najboljšo diplomu v okviru triletnega bolonjskega programa.

Na predlog strokovne komisije se Urad lahko odloči tudi o večjem številu nagrad v eni od kategorij, vendar skupno število nagrad ne sme presežati skupnega števila razpisanih nagrad (6) in denarnega sklada 3.600 evrov (400 EUR za posebno nagrado za »bolonjsko« diplomu šteje posebej).

Najboljša dela bodo na željo nagrajencev prejela tudi priporočilo Urada za objavo. Strokovna komisija bo ocenjevala diplomska, magistrska in doktorska dela z različnih področij na temo slovenskega izseljenstva oziroma zamejstva. Pri tem bo upoštevala naslednje osnovne kriterije:

- izvirnost teme - pristopa;
- uporabnost v smislu ohranjanja slovenske identitete zunaj meja Republike Slovenije in povezanosti z njo;

- strokovnost, zahtevnost in interdisciplinarnost dela.

Sodelovanje naloge na natečaju se šteje kot soglasje avtorja, da se prispelo delo obdrži v arhivu Urada oziroma Inštituta za slovensko izseljenstvo in migracije ZRC SAZU (za področje izseljenstva) ali Inštituta za narodnostna vprašanja (za področje zamejstva).

Način in rok prijave

Kandidati naj na naslov Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Erjavčeva 15, 1000 Ljubljana s pripisom "ZA NAGRADNI NATEČAJ" pošljejo ali dostavi- jo en vezan izvod svojega dela v trdih platnicah, potrdilo o uspešno opravljenem zagovoru diplomskega, magistrskega ali doktorskega dela z razvidnim datumom zagovora in kratek življenjepis z osnovnimi osebnimi podatki in kontaktnim naslovom (tudi elektronska pošta in telefon).

Strokovna komisija bo dela sprejemala do vključno 10. 12. 2013, rezultati natečaja pa bodo znani predvidoma do konca aprila 2014. Svečana podelitev nagrad bo sledila predvidoma spomladi/poleti leta 2014.

Dodatne informacije je mogoče dobiti na tel. št. (00386) (0)1 230 80 11 (dr. Zvone Žigon) ali preko elektronske pošte: zvone.zigon@gov.si.3

TA TEDEN

EDINOST

PRED 100 LETI

Edinost je tokrat poročala o dobro obiskanem shodu šentjakobske podružnice Narodne delovne organizacije. »Shod je pokazal, da se je začelo šentjakobsko delavstvo znova zanimati za svojo organizacijo. Ob veliki udeležbi je otvoril shod podružnični predsednik tov. Volarič. Nato je poročal o preustroju podružnice NDO pri Sv. Jakobu, ki bo odslej avtonomna tudi v denarnem oziru. Centralno vodstvo NDO hoče iti šentjakobskemu delavstvu na roko v vsakem oziru, pri tem pa strogo gledati na to, da se odpravijo vzroki, ki so povzročali, da do danes ne moremo govoriti o zaželenem uspehu. Upati je, da bo v tem slučaju mogoče zgraditi trdno organizacijo vsemu slovenskemu delavstvu pri Sv. Jakobu.

Državni poslanec dr. Rybar je omenjal razvoj NDO in razmere med njo in socialno demokracijo, ki ima pač srce

za italijansko delavstvo, dočim ga za slovensko nima. Takih slučajev je nešteto. Drastičen zgled v tem oziru pa nam je podal zlasti v zadnjem času socialno demokratični deželni poslanec Cemiutz, ki se vedno bolj nagiba na italijansko nacionalistično stran in so mu pred vsemi drugimi narodnostmi najbolj pri srcu - kakor se je sam že nešteto krat izrazil - italijanski delavci.

Po govoru gospoda dr. Rybara je bil izvoljen volilni odbor podružnice. Izvoljeni so bili: Švigelj, Renko, Pišot, Hvastja, Stojkovič, Zvone, Vrabec in Valenčič. Po tej izvolitvi se je pri točki slučajnosti vnela daljša debata, v katero je poseglo več delavcev, med temi Sajina, Hvastja, Volarič in Babi. Na vsa vprašanja je odgovarjal tovariš Brandner, nakar je predsednik Volarič shod zaključil, naznanjajoč, da se bo vršil občni zbor podružnice takoj, ko volilni odbor sestavi kandidatno listo.

Obeta se velik napredek organizacije šentjakobskega delavstva, ki bo imelo za naprej svojo avtonomijo. In to želimo iz dna srca - saj je pri Sv. Jakobu toliko slovenskega delavstva, da bo to ena izmed največjih krajevnih organizacij!«

TA TEDEN

PRIMORSKI DNEVNIK

PRED 50 LETI

Kako je pisatelj France Bevk priljubljen v naših krajih, je bilo tokrat videti v Gregorčičevi dvorani v Trstu, ki je bila premajhna za vse, ki so pisatelju nameravali prisluhniti. »France Bevk je govoril o svoji pisateljski poti. Ta pot je bila obenem njegova življenjska pot in ta je vodila skozi vsa velika dogajanja v času in prostoru, v katerem je pisatelj živel in delal. Bevk ni bil tiste vrste pisatelj, ki bi stal izven življenja in dogajanja svojega časa in ki bi mogoče s svojo pisateljsko funkcijo opravičeval izoliranost od svojega ljudstva. Nasprotno je sam poudaril, da je bil odločilnega pomena za njegovo književno dejavnost prav povratek med primorsko ljudstvo.

France Bevk se pridružuje tistim, ki menijo, da je najmočnejši, ko opisuje kmečko življenje svojih gor. Vendar je pisatelj segal tudi po drugih snoveh in z opisom dela trpljenja zamejskih Slovencev je nastalo njegovo najboljšo delo Kaplan Martin Čedermac. Sicer pa je Bevk mnenja, da je še kaka njegova stvar na isti umetniški ravni. Zanimivo je bilo nadalje pisate-

ljevo razglabljanje o aktualnosti dela, ki ga je povzel s stavkom, da je vsaka dobra knjiga, ki jo napiše sodobnik, obenem sodobna. Pogoj je torej umetnost. Nadalje je zanimiv pisateljov odnos do dela z mladino. »Jaz nič manj ne cenim svojih 'Pastircev', kot to ali ono povest ali roman,« je dejal Bevk in v tem je pravzaprav pojasnilo za njegov obsežen opus mladinskega slovstva in obenem za priljubljenost njegovih del pri mladih in najmlajših. Glede kritike pa je pisatelj rekel, da je najzanesljivejša kritika - samokritika. Ko pa postane pisatelj zrel in dela po svojih najboljših močeh, se tudi tuje sodbe ne boji.

Na koncu je pisatelj dejal, da mu sedaj pisanje - peresa namreč še ni odložil - ne gre več tako izpod rok kot včasih. To je pač davek, ki ga je treba plačati starosti, je zaključil svoja izvajanja pisatelj.

Vendar mi nočemo prav verjeti v njegovo starost, so pač prišla leta, toda naš France Bevk je še vedno živahen, sedaj tu sedaj tam!«

PISMA UREDNIŠTVU

Skupaj za ŠZ Bor

Spoštovano uredništvo, vprašanje Športnega združenja Bor in samega Stadiona 1. maj je v zadnjem času v središču pozornosti zaradi napovedi, da bo lahko mestno športno združenje prenehalo z dejavnostjo, če ne bo našlo rešitve iz krize.

Kot običajno se je ob bolniku zvrstilo kar nekaj zdravnikov, ki so ugotavljali, kdo nosi odgovornost za nastalo stanje in pri tem zelo radi pogledali na bližnjega. Bral in slišal sem veliko predlogov in ocen.

Menim, da je vprašanje Športnega združenja Bor preresno, da bi postalo predmet površne razprave, ne da bi pri tem po-

skrbeli, da zadevo postavimo na boljše temelje.

Zaradi povedanega predlagam, naj krovna športna zveza povabi na operativni sestanek predstavnike obeh krovnih organizacij in ŠZ Bor, da bi se meritorno seznanili z nastalim položajem in skupaj poiskali rešitev iz krize.

S spoštovanjem,

Rudi Pavšič, Predsednik SKGZ

Prej do novice na naši spletni strani

www.primorski.eu

Carlsen praktično že prvak

CHENNAI - Norvežan Magnus Carlsen je v deveti partiji za naslov šahovskega svetovnega prvaka s črnimi figurami po 28 potezah premagal branilca naslova Indijca Viswanathana Ananda in po tretji zmagi povedel s 6:3. V indijskem Chennaiju je s tem dvoboj praktično že odločen, saj Carlsen potrebuje v zadnjih treh partijah le še en remi. V tem primeru bo dvaindvajsetletni Norvežan postal dvajseti svetovni šahovski prvak v zgodovini.

Leghissa »kriv« za tretji poraz Italije

DUBAJ - V zadnji tekmi kvalifikacijske faze mednarodnega turnirja v nogometu na mivki Samsung International Cup 2013 v Dunaju je Italija po dodatnih kazenskih strelah z 10:9 izgubila proti Iranu. Po porazih tudi proti Rusiji in Braziliji se bo morala od danes zadovoljiti z nastopom v skupini od 5. do 8. mesta. Po rednem delu se je tekma končala z izidom 7:7, odločilni kazenski strel pa je zgrešil, »azzurro« z Medje vasi Michele Leghissa.

**GIMNASTIKA
Tea Ugrin
na spletu
Repubbliche**

Ne dogaja se ravno vsak dan, da se za športnika iz naših krajev zanimajo vsedržavni mediji. Pa vendar. Spletna stran dnevnika La repubblica je včeraj objavila intervju s tržaško gimnastičarko Teo Ugrin, ki je letos dosegla odlične rezultate na državni in mednarodni ravni, posebno presenečenje pa sta pomenila naslova državne prvakinja v mnogoboju in na parterju v absolutni državni konkurenci.

V intervjuju za spletno izdajo najbolj razširjenega italijanskega dnevnika je Tea obnovila svojo kariero in izrazila upanje, da bi se ji posrečil nastop na olimpijskih igrah v Rio De Janeiro, ko bo stara 18 let, kar je za gimnastičarko vrhunec zrelosti, kot je sama povedala. Je ena redkih tržaških športnic, ki ji ni treba zapustiti rodnega mesta za doseganje vrhunskih uspehov, ker je dvorana društva Artistica '81 pri Sv. Jakobu vrhunsko opremljena.

Novinar v vprašanju poudarja, da pripada Tea slovenski manjšini in jo sprašuje, koliko se ima za Slovenko, koliko pa za Italijanko. »Slovenskega imam jezik. Lahko rečemo, da sem popolnoma Italijanka s to prednostjo, da obvladam jezik več,« se glasi njen odgovor.

NOGOMET - Branko Zupan o Katancu in perspektivah reprezentance Slovenije

»Ne zadovolji se z malim«

Branko Zupan je odličan poznavalec slovenske nogometne reprezentance. Trener repenskega Krasa pravi, da ima slovenski selektor Srečko Katanec zelo jasne ideje v pričakovanju novega kvalifikacijskega ciklusa za nastop na evropskem prvenstvu leta 2016 v Franciji.

»Katanec je zelo izkušen selektor. Ni ma več kaj dokazovati, saj se je kot selektor izkazal že takrat, ko se je Slovenija uvrstila na evropsko (v Belgijo in na Nizozemsko leta 2000) in svetovno prvenstvo (na Japonsko leta 2002). Ima tisti pravi občutek za sestavo ekipe in zna zbrati res najboljše. Medtem je še dodatno utrdil svoje znanje, saj je vodil makedonsko izbrano vrsto in grškega prvoligaša. On je tip trenerja, ki navduši igralce s svojo zmagovalno miselnostjo. Vsakič doseže, da njegove ekipe igrajo na določenem nivoju in se nikoli ne zadovolji z malim. Njegove ekipe ustvarijo veliko priložnosti za gol. Srečko za čuti, kateri so igralci, ki so lahko odločilni.«

Kateri pa so bili za Slovenijo?

Vrnitev napadalca Novakoviča je bilo ključno Katančevo dejanje, saj je pred tem imela Slovenija veliko težav v fazi napada. Tim Matavž je namreč igralec, ki mora šele priti v življenjsko formo, saj je doslej igral premalo stabilno. Njegovi nastopi so preveč nihali. Podobno tudi Josip Iličić. Pomembna je bila vključitev Kevin Kampla, ki igra v Salzburgu v prvi avstrijski ligi. On je univerzalni zvezni igralec, kakršnega smo v zadnjih letih pogrešali. Veliko se giblje po celem igrišču. S svojo živahno igro je Kevin prinesel v reprezentanco nekaj svežine in čvrstosti.

Srečko Katanec pravi, da je igranje z dvema špicama trenutno nemogoče. Ali se strinjate z njegovo izjavo?

To je pač Srečkov trenutni pogled na stanje v reprezentanci. Ob napadalcih sta namreč pri taki taktični postavitvi ključna še bočna igralca, pa tudi tako imenovani 'trekvaristi'. To vlogo je na zadnjih tekmah dobro odigral Valter Birsa. Če imaš v napadu dobrega napadalca, ki zadrži žogo, potem je dobro imeti na bokih dva hitra in zelo ofenzivna nogometaša, ki prodirata ena na ena in se redno vključujeta v napad.

Selektor Katanec še vedno išče pravega defenzivnega (obrambnega) zveznega igralca.

Na razpolago ima tri igralce. To vlogo lahko dobro odigrajo Kampl, Jasmin Kurtić ali pa Aleš Mertelj. Pozabil sem tudi na Reneja Krhina.

Nekdanji trener Interja Andrea Stramaccioni je pred kratkim v pogovoru za naš dnevnik pohvalil Krhina. »Ima ogromen potencial,« je izjavil »Strama«.

Popolnoma se strinjam. Njegova velika hiba pa so stalne poškodbe. Če bo več časa posvetil boljši fizični pripravi, lahko Katanec resno računa nanj. Pozna se mu, da nima kontinuitete v igri in, kar je najbolj pomembno za zveznega igralca, nima spremembe ritma. Precej trpi pri hitrem prenosu žoge in če to ne teče dobro, se to hitro občuti. Katanec je na tem mestu preizkusil tudi Željka Filipoviča in Enesa Števanoviča. Trenutno najboljša varianta pa je Kurtić, ki zelo dobro igra tudi v italijanski A-ligi s Sassuolom.

Vrnitev Novakoviča (levo) je bilo ključno dejanje Katančevega vodenja slovenske reprezentance, Tim Matavž (desno) pa vrhunca kariere že ni dosegel, meni Branko Zupan

ANSA

Kaj pa mlajši igralci? Kdo bi se lahko vključil v člansko reprezentanco v prihodnjem kvalifikacijskem ciklusu za nastop na evropskem prvenstvu?

V prvi vrsti 23-letni nogometaš Chieva Dejan Lazarevič. Je hiter in tehnično dober napadalec. Mora pa se izboljšati pri organiziranih napadih in v sodelovanju z drugimi soigralci.

Kaj pa drugi?

Vsi, ki igrajo v reprezentanci U21, so lahko v veliko pomoč in se uveljavijo tudi pri članih. Pomembno pa je, koliko tile igralci igrajo v svojih klubih pri nas in v tujini. Omenil bi še napadalca Romana Bezjaka (letnik 1989) in bočnega igralca Martina Mileca (1991).

Zaradi klubskih obveznosti ima Katanec zelo malo časa na razpolago, da dobro pripravi svoje fante na pomembne tekme.

Velja. Moramo pa poenostaviti: Katanec ima že zgrajeno ekipo za prihodnje dve/tri leta. Spremenil jo bo le za slabih 10 odstotkov. In še to le zaradi poškodb, slabe forme kakega igralca oziroma diskvalifikacije.

Zreb za kvalifikacije za EP 2016 bo 23. februarja v Nici. Slovenija bo v tretjem bobnu, Italija pa v prvem. V šestem bobnu bo prvič v zgodovini tudi Gibraltar.

Jan Grgič

**KOŠARKA - NBA
Dragić
prvi strelec
Phoenixa**

NEW YORK - Goran Dragić je bil z 31 točkami prvi strelec Phoenixa na tekmi proti moštvu Sacramento Kings. Dragić je v 36 minutah igre v statistiko vpisal pet podaj, dva skoka, ob metu iz igre 10:20, dal pa je tudi tri trojke v šestih poskusih ter bil izjemno natančen v prostih metih (8:9). Kljub odlični predstavi Dragić ni mogel preprečiti že četrtega poraza zaporedoma ter šestega skupno (106:113).

Ekipa New York Knicks je doma po podaljšku izgubila z Indiano Pacers s 96:103, čeprav je Beno Udrih prikazal svojo najboljšo predstavo v dresu Knicks. Že drugič je igral v prvi peterki in v nekaj manj kot 38 minutah dosegel 19 točk, osem skokov in štiri podaje.

KOŠARKA - Eurobasket 2013

»Lipko se je zasidral v srca ljudi«

Prodali so 15.000 njegovih maskot in 55 tisoč artiklov z njegovo podobo

PORTOROŽ - Športno-marketingška konferenca Sporto v Portorožu je bila priložnost za podajanje prvih ocen o evropskem košarkarskem prvenstvu 2013 v Sloveniji. Številke njegove finančne uspešnosti še nekaj časa ne bodo znane, predstavnik Eurobasketa za stike z mediji Anže Blažič, pa je postregel s podatkom, da si je vsaj eno tekmo slovenske reprezentance ogledalo 84 odstotkov Slovencev. Veliko vlogo pri promociji prvenstva je odigrala maskota Lipko, ki je pred in med prvenstvom obiskovala številne dogodke, ne samo športne, ampak tudi kuharske, šivalne, dobrodelne.

»Lipko, s katerim smo hoteli znižati stroške klasičnega oglaševanja in ki ga je ustvaril Goričan Boris Lutmar, mi pa smo ga še nadgradili, je opravil izredno delo. Ves čas je bil med ljudmi in to ne samo v Sloveniji. Obiskal je 15 držav udeleženk prvenstva, sodeloval pri številnih promocijskih spotih in prireditvah. Zasidral se je v srca ljudi, za njih je veseljak, pozitivec ali kar legenda. V začetku ga je podpiralo le 50 odstotkov ljudi, preostali so menili, da ne bi smel biti drevo, ampak žival, kot so druge maskote. A mnenje se je v tem času precej spremenilo. Glavno pa je, da je bil prepoznaven. Nemci so ga imenovali kar plešoč brokoli.

Navdušil je tudi uporabnike socialnih omrežij, saj je bil zanje ves čas prisoten, ves čas je stregel z informacijami. Ljudje so v njem našli nekaj, kar potrebujejo,« je zgodbo o uspehu Lipka opisal Blažič.

Ta je tudi postregel s številnimi podatki v zvezi z Lipkom. O njem je bilo 8500 prispevkov, prodanih je bilo 55.000 artiklov z njegovo podobo na njih, prodali so 15.000 njegovih maskot.

Kazen zaradi ustaškega pozdrava

ZAGREB - Hrvaški nogometni reprezentant Josip Šimunić bo moral zaradi ustaških pozdravov po tekmi v sredo proti Islandiji plačati 25.000 hrvaških kun kazni (3200 evrov). Odločitev je sprejelo zagrebško sodišče in nogometašu naložilo kazen zaradi javnega pozivanja z ustaško krilatico »Za dom - spremni« (Za dom - pripravljeni op.p.), ki jo je kapetan Dinama sprožil po omenjeni tekmi. Šimunić je po tekmi prijel za mikrofon, odšel na sredino igrišča in večkrat zaklical »Za dom« ter s tem izzval reakcijo navijačev, ki so se odzvali s »spremni«. Gre za najvišjo možno izrečeno kazen za omenjeni prekršek. Omenjeno skandiranje je naletelo na velik negativni odmev v hrvaških in tujih medijih. (STA)

Mohorič in Žakljeva

LJUBLJANA - Kolesarska zveza Slovenije je na Ljubljanskem gradu podelila nagrade najboljšim v letu 2013. Na Večeru zvezd sta lovoriko za najboljšega kolesarja prejela Matej Mohorič, svetovni prvak med mlajšimi člani na cestni dirki, in Tanja Žakelj, evropska prvakinja in zmagovalka svetovnega pokala v gorsko-kolesarskem olimpijskem krosu. Žakljeva je na mestu najboljše kolesarke leta nasledila Blažo Klemenčič, ki je bila najboljša lani.

Nagrade za posebne dosežke v cestnem kolesarstvu sta dobila Luka Mezgec, ki se je letos uveljavil med najboljšimi sprinterji na svetu, in Simon Špilak, ki je bil v letošnjem letu najboljši slovenski profesionalni tekmovalc.

ATLETIKA - Fabio Ruzzier končal letošnjo sezono, že 46 ...

»Uživam predvsem na tekmah članov«

Z nastopom na zadnji tekmi Pokala Alpe Adria v Zagrebu se je tudi za Lonjerca Fabia Ruzzierja končala letošnja tekmovalna sezona v hitri hoji.

V njej je nastopil na 27 uradnih tekmah, dosegel 16 zmag, 8 drugih in eno tretje mesto. Skoraj vse nastope je opravil v kategoriji članov.

Med veterani je s prestopom v starejšo kategorijo Master M60 osvojil letos v čeških Upicah dva evropska naslova na 10 in 30 km, zmagi na Svetovnih igrah master v Torinu na 5 in 10 km, zmago na Balkanskih igrah v Zagrebu na 5000 m z novim balkanskim rekordom, poleg tega pa se je okitil še z 10 državnimi veteranskimi naslovi (trije v Avstriji, dva v Sloveniji, na Madžarskem in na Hrvaškem ter enim na Češkem).

»Tekmujem, ker mi je še vedno zelo všeč. Hitra hoja je del mojega vsakdana, nastopam že 46 let in sem zdrav. Na ravni veteranov nastopam le še na velikih tekmovanjih, ker prave konkurence nimam. Posebno zdaj, ko sem prestopil v kategorijo šestdesetletnikov, v njej sem torej »mlad«, opažam, da drugi vse bolj zaostajajo za mano. Razlog je preprost. Jaz še vedno treniram vsak dan, drugi pa največkrat štirikrat na teden ali celo manj. Na svetovni veteranski lestvici WMA imam letošnji najboljši izid na vseh treh uradnih razdaljah, na 5, 10 in 20 km. Ko bi se oktobra udeležil svetovnega veteranskega prvenstva v Braziliji, bi tudi tam zlahka zmagal. Težje bo čez nekaj let, ko se bodo v mojo kategorijo vključili mlajši. Zato zdaj bolj uživam na tekmah članov. Na njih velikokrat še vedno premagujem dosti mlajše tekmece. Zakaj bi odnehal,« se ob koncu sezone sprašuje Ruzzier, ki tedensko prehodi od 80 do 120 kilometrov, skupno več kot 5.000 kilometrov na leto.

Največje zadoščenje je letos doživel na začetku sezone, ko je na velikem mednarodnem dvoranskem mitingu za člane z rekordnim časom na 3000m (14:27,07) premagal vso konkurenco tudi več kot 40 let mlajših hitrohodcev. Pokal Alpe Adria, skupno osem tekem, pa je osvojil šesto leto zapored.

Fabio Ruzzier, četrti z leve, na startu zadnje tekme v Zagrebu

Za prihodnjo sezono načrtuje Ruzzier nastop na istih tekmah kot letos, že marca pa ga v Budimpešti čaka dvoransko svetovno prvenstvo za veterane, poleti pa veteransko EP v turškem Izmiru. Misli, da je na razdalji 50 km tudi še vedno sposoben doseči normo za nastop na članskem svetovnem pokalu, za hitrohodce najprestižnejši tekmi na svetu. »To zame niti ni pretežko, a razdalja 50 km zahteva specifično in naporno pripravo.« Vendar je spoznal, da na tej tekmi veterani niso dobrodošli. Vedno se njegov nastop konča z diskvalifikacijo, čeprav je njegov slog hoje priznan »čist«.

»Na svetovni pokal še računam, a kot trener kakega od mojih varovance oz. varovank. Med mladinci morda že leta 2016 ali 2018,« pravi Ruzzier, ki v Kopru že dve leti z dobrimi rezultati in velikim zadoščenjem trenira mlade. V srednji Evropi velja tudi kot pravi spodbujevalec hitre hoje, ki je sicer disciplina v precejšnjem zatonu. V nedeljo v Zagrebu mu je tajnik Hrvaške atletske zveze Milan Orešković izročil posebno priznanje za zasluge za obuditev in promocijo hitre hoje v tej državi.

A. Koren

KARATE - Shinkai klub na mladinskem mitingu v Ferrari

V mednarodni konkurenci do polfinala in stopničk

Na mednarodnem turnirju tradicionalnega karateja v Ferrari »Meeting Europeo Ragazzi« so pretekli konec tedna nastopili tudi tekmovalci Shinkai karate kluba. Kakovostnega tekmovalca se je udeležilo 435 karateistov med 10. in 16. letom iz treh držav: Italijo so zastopali klubi iz 11 dežel, nastopili pa so še tekmovalci iz Slovenije in Švice, kar je povečalo kakovost in težavnost tekmovalja. Člani Shinkai kluba iz Zgonika Agnese Mastromauro, Massimo Blocar, Goran in Amina Hammousi, Patrik Zidarič in Miha Ukmar so nastopili samo v individualnih katah (obveznih likih). V ostri konkurenci so se izkazali, saj so se vsi uvrstili v polfinale. Najvišjo uvrstitev je dosegla Agnese Mastromauro (rjavi pas letnik 1997), ki je bila tretja v svoji kategoriji. Na mednarodnem mitingu je 54 skupin tekmovalo tudi v skupinskih katah, tekmovalja pa se shinkajevci niso udeležili.

Izkušnja v Ferrari je bila za vse nepozabna, zadoščenje pa prav tako veliko. Pred koncem leta čaka karateiste zgoniškega kluba še enajz priizkušenj in ob-

Tekmovalci zgoniškega kluba v Ferrari

veznosti. Starejši in izkušenejši člani se bodo udeležili seminarja z japonskim mojstrom, 1. decembra pa se bodo tekmovalci udeležili mednarodne tekme v Ilirski Bistrici. Na tekmovalju bodo sodelovala

društva tradicionalnega karateja iz Slovenije, Italije in Hrvaške, na vrsti pa bo tudi troboj v borbi med reprezentanco naše dežele, v katero so vpoklicali tudi Matea Blocarja, Slovenije in Hrvaške.

JADRANJE - Razred 420

Pri Čupi in Sireni šest posadk

V »preddverju« olimpijske klase 470, v kateri tačas jadrata samo Čupi na jadralka Simon Sivitz Košuta in Jaš Farneti, bo v naslednji sezoni kilometrino na manjšem dvosedu 420 nabiralo šest posadk, tri pri Čupi in tri pri Sireni. Skupnega dogovora, da bi jadrance treniral en sam trener, kot sta se kluba uskladila pred dvema sezonama, ni več: tačas vsak trenira po svojem programu, ne izključujejo pa kak skupni trening ali skupno usklajevanje daljših gostovanj. Športni direktor Čupe Franko Rebula je odločitev utemeljil tudi z dejstvom, da je razdalja med kluboma včasih problem, zato se za skupne treninge lažje dogovarjajo s sosedi Pietas Julio. Pri Sireni prekinitev sodelovanja s skupnim trenerjem obžalujejo. Predsednik Peter Sterni je povedal, da so pred sezono predlagali celo mešane posadke Čupe in Sirene, kar pa se ni izšlo, morda pa imata klube tudi drugačne cilje.

Kakorkoli že, bo pri Sireni potrjeni trener Matjaž Antonaz treniral dve ženski posadki Carlotto Omari in Fran-

cesco Russo Cirillo ter Jano Germani in Cecilio Fedel, v kratkem pa naj bi se jim pridružil še Pietro Osualdini, ki še išče flokista. Svojo pot na dvosedu sta zaključila pri Sireni Matteo Omari in Ashik Crevatin, pa tudi Matia Ugrin, ki se bo usmeril na jadranje na večjih jadrnicah. Njegov sotekmovalec Mirko Juretič se je tako vrnil k matičnemu klubu Čupi, kjer bo svojo jadralko pot nadaljeval z Luco Carciottijem, ki je šele prestopil iz optimistov. Ker je Juretič že član, bo posadka nastopala samo v absolutni konkurenci, ne pa v mladinski. Pri Čupi bosta trenirali še ženska posadka Chantal Zeriali in Ingrid Peric, ki bosta nastope usklajevali s študijskimi obveznostmi, pridružila pa se jima bo še mlada posadka Sebastian Prinčič in Luka Paljk. Trener oziroma tisti, ki bo določil smernice, je pojasnil športni direktor Čupe, bo Sebastjan Prinčič, bivši slovenski reprezentant v razredu 470. Prvi nastop bo za vse posadke že v začetku decembra na mednarodni regati v Imperii. (V.S.)

MLADINSKA KOŠARKA - Mladinci Jadrana ZKB in Bora NLB

Napredka (še) ni, pomembne pa so izkušnje

V prvenstvu elite U19 se je Jadrana ZKB tokrat pomeril s še nepremaganim San Vitom, ki s Cordenonsom (prav tako še brez poraza) vodi po 8. krogih. Ekipa, ki jo vodi Dean Oberdan, se s tremi zmagami in petimi porazi uvršča na sredino lestvice. Čeprav so jadrancovi odigrali več kot tretjino tekem, trener Oberdan ne opaža napredka: »Težava je v tem, da nimamo niti enega skupnega treninga. Srečujemo se samo na tekmah, in to se pozna. V taki situaciji tudi trener težko vzpostavi svoje ideje, ampak z igralci enostavno odigra tekmo,« je priznal Oberdan, ki je hkrati trener Bora Radenske v deželni C-ligi. V ekipi namreč nastopajo igralci, ki med tednom trenirajo s članskimi ekipami, tako da je bilo usklajevanje še enega treninga težavno. Oberdan sicer izpostavlja, da je vzdušje dobro, da se igralci potrudijo,

saj je nenazadnje za nekatere to edina priložnost za igranje in torej pomembna izkušnja za njihovo košarkarsko dozorevanje.

Bor NLB v deželnem prvenstvu under 19 ostaja po treh krogih pri eni zmagi. Trenerju Dejanu Faragli povzroča največ težav preskromno število igralcev – ta teden so igrali samo v šestih. Že v decembru naj bi se Semnu in ostalim spet pridružil Denis Faiman, bržkone pa bosta ekipi dopolnila še dva igralca. Če bo tega res prišlo, računa trener tudi na boljše rezultate in kvalitetnejše treninge.

Medtem pa so z nastopi začeli igralci v deželnem prvenstvu under 13. V skupini A nastopa Bor/Breg pod vodstvom Igorja Medna, ki je po dveh krogih še nepremagan. Nazadnje je bil z 83:41 boljši od Azzurre D. Sokol v skupini B pa je obakrat visoko izgubil, nazadnje z Interclubom 15:117.

PRVENSTVO U19 ELITE
San Vito - Jadrana ZKB 62:44 (20:6, 28:20, 48:34)

JADRAN: Regent 2, Coretti, Sternad 3, Gregori 4, Leghissa 9, Ridolfi 10, Peric, Mattiassich 2, Kocijančič 14, trener Oberdan. 3 točke: Sternad; skoki: Leghissa 14 (9+5).

Proti še neporaženemu San Vitu so jadrancovi izgubili. V primerjavi s tekmo pred tednom dni je bil odnos tokrat dober, nasprotniki pa so očitno izstopali v hitrosti igre in fizičnih sposobnostih, vseh deset razpoložljivih igralcev pa je bilo kakovostno enakovrednih, tako da je bilo skozi celo tekmo ritm na visoki ravni. Ko v drugem delu tekme se je jadrancem zataknilo v napadu, nasprotnikom niso uspeli več parirati.

DEŽELNO PRVENSTVO U19
Libertas - Bor NLB 74:60 (18:14, 22:18, 16:15, 17:12)

BOR: Semen 10, Bole 10, De Luisa 15, Buzzi 6, Mervich 4, Pearson 2, trener Faraglia.

Borovi mladinci so spet nastopili v okrnjeni postavi. Varovanci trenerja Faraglie so se ves čas dobro upirali, največ preglavic pa so jim povzročali nasprotnikovi natančni meti iz razdalje, s katerimi so vsakič prevzeli visok naskok.

DEŽELNO PRVENSTVO U17
Breg/Jadrana - Monfalcone 39:107 (13:29, 21:54, 30:72)

BREG/JADRAN: Škabar 8, Del Fabbro 2, Petrovsky, Čuk 6, Štoka 4, Angler, Martelossi, Devetak 15, Tulliahi 4, Dell'Anno, trener Švab.SON 14; PON: Petrovsky, Tulliahi; 3T: Devetak 2, Škabar 2.

Breg je doživel visok poraz proti tržiški ekipi, ki je po tehnični plati povsem izstopala. V prvih dveh četrtinah so se nasprotnikom uspeli delno upirati, v končnici pa so popustili.

DEŽELNE LIGE

Bor Radenska in Sokol danes na zmago

Bor Radenska bo v deželni C-ligi tekmo 9. kroga odigral že danes. Na Stadionu 1. maja se bo ob 21.00 pomeril s Cervignanom, ki ima zmago več. Trener Oberdan bo imel na razpolago vse igralce, vprašljiva pa bo njihova forma. Meden cel teden ni treniral zaradi gripe, Norbeda, Babicha in Pizzigo je do prejšnjega tedna mučila poškodba, fizične težave ima tudi Boccai. Pri Boru si kljub vsemu želijo iztržiti pozitiven rezultat, važno pa bo, da bodo le odigrali celih 40 minut. Potrebno je ohraniti koncentracijo do konca, je pred tekmo še pozval trener Oberdan.

V deželni D-ligi bo Sokol v Nabrežini ob 21.00 lovil tretjo zaporedno zmago proti Albi iz Krmina. Tokrat (tudi zaradi »tour overja«) ne bo Hmeljaka, Budina, Piccinija in Semoliča.

Obvestila

ZŠDI obvešča, da bosta danes urada v Trstu in Gorici zaprta.

AŠD SK BRDINA obvešča člane in tečajnike, naj se oglasijo pri društvu glede nakupa v predprodaji sezone karte, kajti so možne določene ugodnosti. Najkasneje do 29. novembra. Info: 342-10730513 (Sabina).

SK DEVIN prireja za začetek letošnje zimske sezone dvodnevni Openday v Innichenu 7. in 8.decembra. Informacije in prijave do 25.novembra na info@skdevin.it ali pa na 340 2232538.

Preblisk tedna - Preblisk tedna - Preblisk tedna

Lepo bi bilo prenoviti Gregorčičevo dvorano ... Kdo bo prispeval? »Prodajte enega Černigoja, ki visi na steni, ne?«

(Šumovcem pride marsikaj na ušesa ...)

Preblisk tedna - Preblisk tedna - Preblisk tedna

Adrenalinski zasvojenci, romantiki ali ubežniki?

Zora(n), ki je posijal(a) med nami

Le koliko je lepih besed o filmu Zoran – moj nečak idiot? Le koliko je nasmehov ob premišljanju na junaka Zorana, ki še zdaleč ni tako neumen, kot se zdi? In še: koliko je ljudi, ki so iz kinodvorane odšli srečni in z usnicami, ki so se ukrivile v nasmeh?

To je film, ki je kot zora posijal med nami. Ne le, ker se njegova zgodba odvija v naših, domačih krajih, temveč predvsem zaradi tega, ker se v njem v resnici skrivamo mi. Mi, naše okolje, naše osmice in vino, a tudi naše pesmi, naši zbori, naše trte, naše oljke ...skratka vse tisto, kar v resnici smo, vse tisto, kar je del nas in naših solza in nasmehov. Zoran nas je prebudil, ker smo v filmu videli same sebe: in glej!, še vseč nam je bilo. Všeč nam je bilo, ker je Zoran postavil v ospredje tako predsodke kot multikulturalnost naše okolice. In vse to je prikazal tako iskreno, tako grenko, pa tudi tako komično, da se je izkazal za zrcalo: v njem tako gube kot lepota.

Film, ki je briljanten kot kozarec in močan kot vino, ki se lesketa v njem.

Že od samih samih začetkov nekaj mika človeka k nevarnemu in k premikanju meja svojih sposobnosti. V zgodovini je bil to motor napredka, kolektivne rasti tako na tehnični kot kulturni ravni. V današnjih dneh pa ta človeška težnja doživlja novo dimenzijo - dimenzijo osebnega zadoščenja in zabave – predvsem z razmahom t.i »ekstremnih« športov. V zadnjem desetletju so ti eksponentno narasli, tako v številu, kot tudi v številu ljudi, ki se z njimi ukvarja.

Ekstremne, a še vedno športne panoge

Po definiciji so ekstremni tisti športi, ki so na mejah fizičnih sposobnosti ali samih fizikalnih zakonov. Magična in fascinantna komponenta pa je dejanska nevarnost takih športov, najmanjša napaka lahko ima hude posledice. Dejansko pa večino spremenljivk določa posameznik, vse (ali skoraj) je v njegovih rokah. Zaradi tega je potrebna dobra fizična pa tudi psihična pripravljenost, da se izognemo nesrečam. Čeprav je z leti prišlo do številnih inovacij v ekstremnih športih v prid varnosti, obstaja še vedno naključna komponenta, kjer dobra psiho-fizična pripravljenost lahko razreši naključne zagate.

Šumovci želimo VSE NAJBOLJŠE šumovki Martini! :)

Refleksi!

Druga značilnost velikega števila ekstremnih športov je hitrost v relativno ozkih prostorih. Verjetno najbolj zabavna komponenta, dinamična, ritmična, pogosto nepredvidljiva. Adrenalin se sprosti v kri in srčni utrip naraste. Akcija! Stoodstotna zbranost je v teh primerih nujna, potrebne so hitre reakcije na pričakovane, kot tudi na nepredvidljive dogodke. Največkrat je to prava apoteoza človeških refleksov: odgovor v milisekundi, drugače je konč!

Jutri v šolo/sluzbo, singh ...

Pogostoma, predvsem na spletu, lahko spremljamo najnovejše in vedno bolj neverjetne dosežke teh in drugih ekstremnih športikov. Dejansko se mi, navadni smrtniki, ne moremo in tudi ne smem primerjati z njimi! Oni so pravi profesionalci, od tega živijo, so pionirji teh športov in potiskajo meje vedno bolj v stran. Morebitna poškodba je za njih le žal neizogiben korak h večni slavi v zgodovini športa. Navadni smrtniki si tega ne moremo kar tako privoščiti, naslednji dan nas čaka šola ali služba. Zato je še bolj pomembna zavest o tem, kaj počenjamo.

Zakaj?

Ko se ukvarjaš s kakim ekstremnim športom vzbujaš v znancih ali zanimanje ali pa te vprašajo, zakaj to počenjaš, ali je sploh s tabo vse redu! In to je bistvo, zakaj to počenjamo? Šumovci mislimo, da je to

Šepeta se - Šepeta se - Šepeta se - Šepeta se - Šepeta se - Šepeta se

Spremenimo videz zdravju moških!

Ste v zadnjih tednih opazili več brkatih moških kot sicer? Svojo zunanjo podobo so s puščanjem brk za en mesec spremenili kot civilno gesto za akcijo, ki želi ljudi senzibilizirati in osvestiti glede rakastih in drugih obolenj moških ter promovirati zbiranje fondov za zdravljenje le teh. V eni besedi: Movember - sestavljenka iz moustache in november!

Ideja se je porodila skupini Avstralcev leta 2003. Kmalu so ugotovili, da brki, ki danes niso več v modi, predvsem na mladem obrazu vzbudijo pozornost ter radovednost prijateljev,

znancev in mimoidočih. Vsakdo, tako, pri razlagi na »Zakaj kar naenkrat brki?« postane prvoosebni promotor pobude. Kaj pa ženske? Ženske predstavljajo po mnenju pobudnikov ključni element pri uspehu, saj lahko spodbudijo in bodrijo partnerja, brata, očeta, strica, ki se odloča za rast brkov. Glavni sledilec te samorastniške akcije je spletna stran movember.com, na kateri si lahko vsaka država ustvari svoj portal. Zaenkrat Italija in Slovenija še nimata svojega, lahko si pa ogledamo strani drugih držav, kjer najdemo raznovrstne informacije o rakastih obolenjih ter

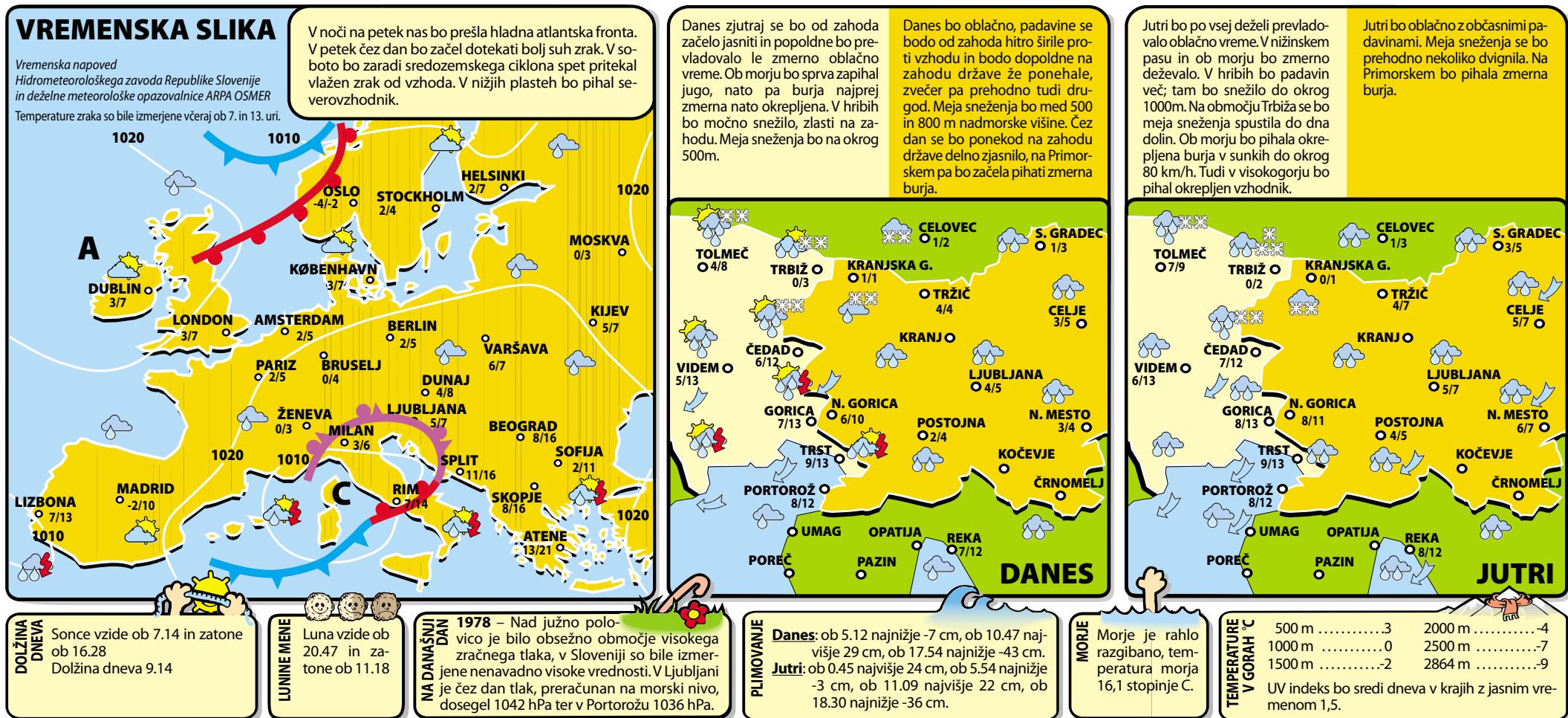
splošna načela organizacije in se tudi brezplačno vpišemo. S svojim vpisom postanemo člani/ce skupnosti Mo bratov in Mo sester, ki šteje 931,336 članov razpršenih po celotni zemeljski sferi!

Ključno vlogo pri pobudi imajo seveda tudi socialna omrežja. Na facebooku sta prisotni tako movemberska skupina prijateljev v Italiji kot v Sloveniji, kjer lahko preberemo morje pričevanj. Tako izvemo za gospoda, ki je svojo novembrsko kolesarsko turo posvetil moškemu zdravju in za nogometne tekme odigrane z brki ter si ogledamo galerijo fotografij brkačev. Vse več je tudi podjetnikov, ki podpirajo akcijo in na lastno iniciativo tudi na teh straneh oglašajo posebne ponudbe v čast Movembru. V Ljubljani bodo v soboto 23. 11. imeli tudi pravi brkati tek, s pričetkom ob 11h na Prešernovem trgu. Celo naš zaspani Trst ponuja nekaj možnosti, predvsem po zaslugi ekipe

Ven Julia Rugby Trieste a.s.d. . Po mestu so postavili nabiralnike za prostovoljne prispevke označene z brki v sodelovanju z združenjem G-U-O-N-E (Gruppo Uro-Oncologico del Nord Est), v petek 30. 11. pa bo na vrsti »fešta« VEN JULIA MOVEMBER PARTY, v kavarni Caffè Rossetti, ki se je seveda lahko udeleži kdorkoli.

Večkrat se zgodi, da se dolg, včasih žalosten pogovor s prijatelji zaključi s »kaj č'mo, ne moremo pomagati«. Prav take zgodbe pa so dokaz, da to ne drži. Lahko pomagamo! Z novo originalno idejo, z vpisom v take skupnosti, s finančnim prispevkom, z dobro besedo, ali pa s tem, da si za mesec dni pustimo rasti brke! :- {

Meteorit prastar del površine Marsa

TALLAHASSEE - V Sahari odkriti meteorit, ki je prastar del površine Marsa, znanstvenikom pomaga pri razkrivanju skrivnosti o nastanku rdečega planeta. Beduini so v afriški puščavi odkrili kamen z Marsa, ki je glede na raziskave v ameriškem laboratoriju star 4,4 milijarde let. Meteorit z oznako NWA 7533 je tako le «malenkost» mlajši od našega osončja in po vsej verjetnosti prvi najdeni kamniti primerek iz južnega višavja na Marsu, ugotavljajo raziskovalci s floridske državne univerze v Tallahasseeju, ki so svoja dognanja objavili v britanski znanstveni reviji Nature. »Na tem s kraterji posutim terenu se po dosedanjih ugotovitvah morebiti skrivajo odgovori o rojstvu in zgodnji mladosti Marsa,« je povedal vodja raziskav Munir Humayun.

V Vatikanu po večletni prenovi spet odprli Prisciline katakombe

RIM - V Vatikanu so po petih letih prenove ponovno odprli Prisciline katakombe, ki veljajo za najzanimivejše v Rimu. V sklopu odprtja skoraj 2000 let starih katakomb so predstavili tudi Googlov virtualni sprehod. Vatikanski minister za kulturo, kardinal Gianfranco Ravasi, je ob odprtju poudaril, da so te katakombe »simbol prvih kristjanov, njihovih življenj«. V novem muzeju, ki so ga odprli v katakombah pod rimskim parkom Villa Ada, bo razstavljenih okoli 700 tam najdenih ostankov sarkofagov. Prisciline katakombe so prvi kristjani zgradili v nekdanjem kamnolomu, v njih pa je postavljena tudi bazilika, v kateri je pokopan papež Silvester I.

MOJSTROVINA V TEKU

Za vas odpiramo vrata **v četrtek, 5. decembra**, saj želimo našim obiskovalcem ponuditi le najboljše.

TIARE SHOPPING
Odprto za vse

VILEŠ (GO)

